

NUMERO

Israelerã Sinai ẽjũãne jũẽpedadacarea Ãcõrẽba Moisea israelerã dji umaquĩrãra jũma juachabisia. Juachabida bẽrã naã cartara Numero abadaa. Naã cartade ԽԱ ԽԱA Ãcõrẽba israelerãra Sinai ẽjũãneba Canaaã druua daucha pe ededãdebemada. Zocãrãmaarã naã cartara Moiseba ԽASIA 1405 poa Jesu todi naẽna.

Ãcõrẽba Canaaã druara ãdjirãa diai jarađamĩna israelerãra isabe edeẽ basía idjia jarađara ãjãpedadaẽ bẽrã. AteԽAԽA cuarenta poa ẽjũã põãsa ewaraga ԽAԸe ԽAԽAabisia. Ãcõrẽ igarađarã quinipeđadacarea idjia waabema israelerãa dewara puru beada poyabipeđa Canaaã druua daucha jũẽbisia.

Dadji ẽberã bedeade Numero cartadebemada naãda ԽԱ eropanA:

Capítulo 6: Nazareodebemada idjaba sacerdoterãba sãwã israelerã bia jara ԽAԸidebemada.

Capítulo 10–14; 16–17; 20–21: Israelerã Sinai ẽjũãneba Moab druadaa wãpedadãdebemada.

Capítulo 22–25; 27; 32: Israelerã jeweda Moab druade ԽAԸe panananebemada.

6

Nazareodebema

¹ Ãcõrẽba Moisea jareasia:

² –Israelerãa nãwã jaradua: Umaquĩrãba wa wẽrãba ara idjida Ãcõrẽ itea beyada aibAԽA, maã ewarideba ãtaa idjira nazareo adia. ³ Maã bẽrã

idjia uva ba aseada, baridua ba aseada, uva ba oregueada, baridua ba aseada oreguea odada, uva ba cūã sida docara b̃aa. Idjaba uvada, uva beseade paeda sida cocara b̃aa. ⁴ Idji nazareo beyada ada ewarideba aba idji ēdr̃ai jarada ewaridaa ne jūma uva bara b̃ada cocara b̃aa. Uva tada, dji e sida cocara b̃aa.

⁵ Mañ awara Ācōrē itea beyada ada ewarideba aba idji ēdr̃ai jarada ewaridaa idji buđara t̃cara b̃aa. Mañ ewaride idjira Ācōrē itea b̃a b̃erã idji buđara idu urea zebida b̃aa.

⁶ Idjaba Ācōrē itea beyada ada ewarideba aba idji ēdr̃ai jarada ewaridaa ēberã jaidada caita wãcara b̃aa. ⁷ Dji zezada, dji papada, dji djabada, dji djabawērã sida jaidasira dji b̃ewãrã caita wãcara b̃aa Ācōrē quĩrãpita biē be amaaba. Mañ ewaride idji buđara Ācōrē itea urea erob̃a b̃erã Ācōrē quĩrãpita bia beida b̃aa. ⁸ Ācōrē itea beyada ada ewarideba aba idji ēdr̃ai jarada ewaridaa idjira Ācōrē itea bia b̃aida b̃aa.

⁹ Cawaēne ēberãda idji caita beuib̃ara, idji buđa Ācōrē itea urea erob̃ara Ācōrē quĩrãpita biē beya. Mañ b̃erã idjira Ācōrē quĩrãpita wayacusa bia bei ewaride borobichia t̃lida b̃aa. Mãwã oya si-etebema ewaride. ¹⁰ Nurēma puchirãda wa putu-juda umé sacerdotea diađe wãida b̃aa Ācōrē wua dede eda wãbadamaa. ¹¹ Mañbe sacerdoteba aba Ācōrēa bea diaida b̃aa mañ ēberãba cadjirua oda carea. Dewarabemara Ācōrēa jūma babue diaida b̃aa. Mãwã Ācōrēba mañ cadjiruara quĩrãdoaya. Mañ ēberãba cadjiruada osia ēberã beuda caita

ħada bĕrã. Mañ ewarideba ĩtaa idji budara Ācõrĕ itea idu urea zebida ħAA. ¹² Mañ ewaride oveja dji umaquĩrã poa aba ħada babue diabida ħAA idji biĕ ħeda carea. Mañ ewarideba ĩtaa idjira wayacusa Ācõrĕ itea ħeida ħAA ara idjia naĕna ewari jara ħada quĩrãca. Naĕna idjia Ācõrĕ itea ħei jarada ewari o ħaside Ācõrĕ ume biĕ ħeda bĕrã, mañ ewarira juachaiĕ ħAA Ācõrĕ itea ħei jarada ewari jũma daucha oi carea.

¹³ Ācõrĕ itea ħeyada ada ewari jõnacarea nazareoba nãwã oida ħAA: Ācõrĕ wua dede eda wãbadamaa wãida ħAA. ¹⁴ Mama oveja dji umaquĩrãda poa aba ħada sacerdotea diaida ħAA Ācõrĕa jũma babue diamãrĕã. Mañ ovejara jũma bia ħaida ħAA. Mañ awara idjia cadjirua oda carea oveja wĕrãda poa aba ħada sacerdotea diaida ħAA dji dragara Ācõrĕa babue diamãrĕã. Mañ oveja sida jũma bia ħaida ħAA. Idjaba Ācõrĕ ume necai ħai carea oveja dji umaquĩrãda sacerdotea diaida ħAA dji dragara babue diamãrĕã. ¹⁵ Néudebema sida sacerdotea diaida ħAA Ācõrĕa diamãrĕã. Uva ħa sida diaida ħAA Ācõrĕa wea diamãrĕã. Mañ awara pañ ĕsãbari neĕ ħada jamara aba diaida ħAA. Mañ pañra quĩrã cacua umé ħaida ħAA: aba dji biara ħA harina nedraga bara odaa, dewarabemara nedragaba ĩrã paŕãdaa. ¹⁶ Sacerdoteba dji oveja wĕrã dragada Ācõrĕa babue diaya nazareoba cadjirua oda carea. Oveja dji umaquĩrãda Ācõrĕa jũma babue diaya. ¹⁷ Mañare Ācõrĕ ume necai ħai careabema oveja dragada babue diaya. Mañ babue diabARĀde

jamarade bΛ pañ ěsābari neĕ bΛda, néudebema sida Ācōrĕa diaya. Idjaba uva bada Ācōrĕa wea diaya.

18 Maļbe Ācōrĕ wua dede eda wābada caita nazareora borobichia tΛpeda idji buda Ācōrĕ itea idu ureabi badara babueida bΛa Ācōrĕ ume necai bai careabema oveja djara dju panΛ tΛbΛde.*

19 Borobichia tΛdacarea sacerdoteba oveja jīrū nocoarebema djudada nazareo jΛwade bΛya. Idjaba jamarade bΛ pañ ěsābari neĕ bΛda umé edapeda maļ sida idji jΛwade bΛya: aba nedraga bara odada idjaba aba nedragaba ĩrĩ pΛrΛdada. 20 Maļbe sacerdoteba jūma maļgΛra Ācōrĕ quīrāpita ĩtaa waida bΛa diai carea. Māwā jūma maļgΛra Ācōrĕ itea beda bĕrā sacerdoteba edaida bΛa. Maļ awara oveja jā nocoarebema djara Ācōrĕ quīrāpita ĩtaa wadada, chĭde ĩtaa wada sida idji itea bĕya.† Jūma māwā odacarea nazareo badaba uva bada doida bΛa.

21 Jūma maļgΛra Ācōrĕ ley nazareodebema. Ācōrĕ itea badada ědrΛbΛrΛde maļ leyba jara bΛ quīrāca jūma diaida bΛa. Maļ awara idjia Ācōrĕ itea beyada ada ewaride auđu poya diayada asibΛrΛ, ědrΛbΛrΛde idjia jarađa quīrāca jūma diaida bΛa.

Sacerdoteba sãwã israelerã bia jara bΛi

22 Ācōrĕba Moisea jarasia:

---

* **6:18** Ācōrĕ ume necai bai careabema animarā dragada babue diapeda dji enenaba dji djarara arima djupeđa cobadjia. Sacerdote biđa maļ djarađebemada ara idji itea edabadjia. † **6:20** Exodo 29:27-28.

23 –Aaroḷa, idji warrarāa bida jaradua nāwā israelerā bia jara ḅḷdamārēā:

24 Ācōrēba bārāra carebaya idjaba wagaya.

25 Ācōrēba bārāra bia unu baya idjaba idji biadeba bia erobaya.†

26 Ācōrēba bārāra quīrīā baya idjaba necai ḅḷya.§

27 Aaroḷba, idji warrarā bida mḷ trḷneba israelerāra māwā bia jara ḅḷdibḷḷ, mḷa wārāda carebaya.–

10

Ācōrēba cachiru obida

1 Ācōrēba Moisea jarasia:

2 –Paratada edadapeda cachiruda umé chī odadua. Maḷ cachirura zadia puru ābaa trḷni carea idjaba nocodaa wābidi carea. 3 Cachiru umena dārā jḷguabḷḷde puruda jūmaena ḅḷ ume ābaa dji jḷredida panḷa mḷ wua dede eda wābadama. 4 Cachiru aba dārā jḷguabḷḷde israelerā bororā awa ḅḷ ume ābaa dji jḷredida panḷa. 5 Cachiru ara pichia jḷguabḷḷde israelerā ḷmāḃau odjabariare duanḷra nocodaa wānida panḷa. 6 Wayacusa ara maḷ quīrāca jḷguabḷḷde israelerā jḷwa aḷare duanḷra wānida panḷa. Ara maḷ quīrāca jḷguabḷḷde israelerā jḷwa araare duanḷra, ḷmāḃau ḅaebariare duanḷ sīda wānida panḷa. 7 Israelerā ābaa dji jḷredamārēā cachirura

---

† 6:25 Bārāra bia unu baya. Hebreo bedede nāwā ḅḷ ḅḷa: “Ācōrēba idji quīrādarrara bārāmaa uruabiya.” § 6:26 Bārāra quīrīā baya. Hebreo bedede ḅḷ ḅḷa: “Ācōrēba bārāare aḷ baya.”

dārã zadadua. Nocođaa wãnamãrẽã quĩrã awara zadadua.

⁸ Aaroã warrarã sacerdoterãba maã cachirura zadida panãa. Idiba ãtaa ãdjirãba, ãdji warrarãneba yõbãdarã bida mãwã odida panãa. ⁹ Bãrã druade jũepedadacarea dji quĩrũda bãrã ume djõne zesidara, bãrã djõne wãbãdade cachirura zadadua. Mãwã mãã bãrãra quĩrãdoaeã ãtebãrã dji quĩrũnebemada ãdrã edaya. ¹⁰ Maã awara mãã jarada ewari droma ãea ããsridaba obãdade, jedeco djiwidi ewari obãdade bida cachirura zadadua. Animarã babue diabãdade, mã ume necai bai careabema animarã beabãdade bida cachirura zadadua. Maã zabãdaba mãã bãrãnebemada quĩrãnebabì ãaya. Mãã bãrã ãcõrẽa.

Israelerã Sinaideba nocođaa wãpedada

¹¹ Israelerã Egiptodeba ãdrãpedadacarea poa aba ãrã jedeco ume veinte ewari ããde jãrãrã ãcõrẽ wua de ãrã ããara nocođaa wãsia. ¹² Ara mããda israelerãra Sinai ãjũã põãsa ewaraga ããdeba mãã jãrãrã caidu wãsidãa. ãnãũ eda wãbãdade Paraã ãjũã põãsa ewaraga ããde jũene wãsidãa. Mama jãrãrãra jira besia.

¹³ Sinaideba ãdrãsidãde israelerãra wãbãrãsidãa ãcõrẽba Moisea jarada quĩrãca. ¹⁴ Naãrã Judãdeba yõna puruda ãdji bandera bara wãsia. ãdji borora Aminadá warra Naasoã basía. ¹⁵ ãdjirã ume Isacãrdeba yõna puruda wãsia. ãdji borora Zuá warra Natanael basía. ¹⁶ Idjaba Zabuloãneba yõna puru sida ãdjirã ume wãsia. ãdji borora Heloã warra Eliá basía. ¹⁷ Maã ãbeaare Levi warra Gersoãneba

yõpedadarãba, Levi warra Merarideba yõpedadarã bida Æcõrẽ wua deda jũma ãrãcuadapeda edesidaa.

¹⁸ Ædjirãare Rubeãneba yõna puruda ãdji bandera bara wãsia. Ædji borora Sedeu warra Elisubasía. ¹⁹ Ædjirã ume Simeoãneba yõna puruda wãsia. Ædji borora Zurisadai warra Selumiel basía. ²⁰ Idjaba Gadeba yõna puru sida ãdjirã ume wãsia. Ædji borora Deuel warra Eliasa basía. ²¹ Maã ãbeaare Levi warra Coãdeba yõpedadarãba Æcõrẽ wua dede edabemada jũma edesidaa. Ædji cãinima jũẽbdade Æcõrẽ wua de naẽna edepedadaba maã dera o eropanabadjidaa.

²² Ædjirãare Epraiãneba yõna puruda ãdji bandera bara wãsia. Ædji borora Amiú warra Elisamá basía. ²³ Ædjirã ume Manasedeba yõna puruda wãsia. Ædji borora Pedasu warra Gamaliel basía. ²⁴ Idjaba Benjamiãneba yõna puru sida ãdjirã ume wãsia. Ædjirã borora Gedeoni warra Abidaã basía.

²⁵ Jĩrũare Daãneba yõna puruda ãdji bandera bara wãsia. Ædjirãra panasidaa dji quĩrũba ãpẽsidaara maã ãberãrã ume djõni carea. Ædji borora Amisadai warra Ajieze basía. ²⁶ Ædjirã ume Aserdeba yõna puruda wãsia. Ædji borora Ocraã warra Pagiell basía. ²⁷ Idjaba Neptalideba yõna puru sida ãdjirã ume wãsia. Ædji borora Enaã warra Ahira basía.

²⁸ Israelerã nocoãaa wãbdaza ara maã quĩrãca wãbadjidaa.

Hobá ãdjirã ume wãmãrẽã Moiseba jarada

29 Israelerã Sinaideba ědrΛdi naěna Moiserã Hobá ume bedeasia. Hobára Moise zãwãrě Reuel warra basía.* Madiaã druadebema basía. Moiseba Hobáa jarasia:

–Dairãra wãbΛrΛdia Ācõrěba diai jarada druadaa. Dairã ume wãdua. Ācõrěba dai israelerãa ne biada diayada asia. Maã běrã dairãba bía ne biada waibΛa diadia.–

30 Hobába panusia:

–Mãra wãéa. Mã druadaa jěda wãya mã ěberãrãmaa.–

31 Maãne Moiseba jarasia:

–Mã quĩrã djuburia jěda wãrãdua. BΛa bio cawa bΛa sãma ějũã põãsa ewaraga bΛde dairãra cãinida panΛda. BΛa dairãra poya jipa pe edeya.† 32 BΛda dairã ume wãibΛrΛ, ne jũma bia Ācõrěba dairãa diabΛrΛdebemada bía diadia.–

33 Mãwã bedeacarea israelerãra Sinai eya Ācõrě eya abadaěba wãsidaa. Ewari ũbea nĩbasidaa. Mãwã nĩnane Ācõrě baurudera ģdjirã na eronĩbasidaa cawabimãrěã sãma ãnãũnida. 34 Āsa israelerã nocoċaa wãbΛdãde Ācõrě jãrãrãra ģdjirã ãrã wãbadjia.

35 Ācõrě baurude nocoċaa edebΛdaza Moiseba nãwã jarabadjia:

Ācõrě, na wãdua. BΛ ume dji quĩrũra ãyã jΛrecuadua. BΛ quĩrĩãnacara ãyã mĩrũ wãbicuadua.

36 Ācõrě baurude ģdji cãinima jũěbibΛdãde Moiseba nãwã jarabadjia:

* 10:29 ΛcΛrΛmaarã Hobára Moise zãwãrě basía. † 10:31 BΛa dairãra poya jipa pe edeya. Hebreo bedeade bÁ bΛa: “BΛra dai dau baya.”

Ācōrē, jēda zedua dai israelerā zocārā duanΛmaa.†

11

Ācōrēba tΛbΛ urua eradrΛbida

¹ Māwā nīnane israelerāra ādji bia mīga panΛ carea Ācōrē quīrāpita biē bedea duanesidaa. Maļ ūrīside Ācōrēra quīrūpeda tΛbΛ uruada ādjirāmaa eradrΛbisida. Maļ tΛbΛ uruaba puru iquidabema deda ĩcΛrΛ bácuasia. ² Maļ carea israelerāba Moisea quīrā djuburiada iwīdisidaa. Ara maļda Moiseba ādjirā carea Ācōrēba bedea djuburiabΛrΛde tΛbΛ uruara quisia. ³ Mama trĭ bΛsidaa Taberá, Ācōrēba tΛbΛ uruada ādjirā tāēna eradrΛbida bēra.*

Ācōrēba pōrā diabueda

⁴ ΛcΛrΛ āībemarā israelerā ume nīnaba ādjia co panΛ awara dewara djicoda co quīrā panasidaa.† Maļ bēra israelerā sida sode biē panenapeda nāwā jarasidaa:

–jAy, nedjarada cobΛdabara! ⁵ Dadjirāba quīrāneba panΛa Egiptode bedada bari co panabadjidada. Idjaba pepinoda, nejōda, ceboyada, puerroda, recaosida co panabadjidada.

⁶ BaribΛrΛ idira abari co panΛba sē panΛa. Ababe naļ manádrΛ co tapanΛa.–

⁷ Manára culádrΛ ta quīrāca pichia querasia. Bedelio quīrāca torroa cuaracuara basia.†
8-9 Diamasiza ējūā cūrāsaba bēguea nūmebΛrΛde

† **10:36** Dai israelerā zocārā duanΛmaa. Hebreo bedede maļra ebuda bΛēa. * **11:3** Hebreo bedede Taberá trĭba jara bΛa “tΛbΛ urua.” † **11:4** ΛcΛrΛ āībemarāra israelerā ume Egipto druadeba

ēdrasidaa. Exodo 12:38. † **11:7** Bedeliora bacuru baa.

manára odjabadjia. Israelerāba manára jΛΓΛ pedapeda birajubadjidaa wa yude Λrababadjidaa. MaλΓΛra djubadjidaa wa paλda obadjidaa. Dji warraara paλ olivo dragadaa odaca basia.

¹⁰ Maλne Moiseba ūrīsia deza dji eda wābadama israelerāra ādjia co quīrīā panΛ carea jīā panΛda. Maλ carea Ācōrēra ādjirā ume bio quīrūsia. Moise bida maλra biē unusia. ¹¹ Maλ carea Moiseba Ācōrēa jarasia:

–Māra bΛ nezocaa. Maλda ¿cārē cārēā bΛa mλra jāwā biē o bΛ? ¿Māa cārēda bΛ quīrāpita biē oda bērā bΛa jāwā naλ purura mλ jΛwade bΛsi? ¹² ¿Māra ādji papaca? ¿MāabΛΓΛ ādjirāra tocuasica? Māwāra ¿cārē cārēā jara bΛ ādjirāra bΛa ādji drōā naēnabemarāa diai jarada druadaa edemārēā daupēbariba warra jΛwade bara edebari quīrāca? ¹³ Naλ ēberārā jīā panΛba mλa jara panΛa: “Dairāa nedjarada codi carea diadua.” BaribΛΓΛ mλa ¿sāma nedjarada edai ādjirāa diai carea? ¹⁴ MλdubaΛba naλ purura poya edeēa. Māwā edeira jūmawāyā zarea bΛa. ¹⁵ BΛa naλ puruda mλdubaΛa edebibΛΓΛ biara bΛa mλra beaida. BΛa wārāda mλda bia unu bΛbΛΓΛ, mλra beadua waa bia mīgarāmārēā.–

¹⁶ Ācōrēba panusia:

–Israelerā bororā bΛa bio cawa bΛda setenta edapeda mλ wua de caita ededua. Mama bΛ ume jλānida panΛa. ¹⁷ Maλne mλra mama edaa zepeda bΛ ume bedeaya. Māa bλa diada Jaureda ādjirāa bida diaya naλ puruda careba ededamārēā. Māwā bΛdubaΛba naλ purura edeēa.

¹⁸ Israelerāa jaradua nedjarada nu codi bērā nane ādjirāba odida panΛa nu mλ quīrāpita bia dua-

nani carea. § M̄la ũr̄isia ādjir̄ã j̄ã pan̄ba nãwã jara pan̄da: “¡Ay, nedjarada cob̄dabara! ¡Dadjir̄ãra Egiptode biara duanabadjidaa!” Mãwã jara pan̄ bẽrã m̄la ādjir̄ã nedjarada diaya codamãrẽã. 19-20 Mañ nedjarara ādjir̄ãba ewari ababe, ewari umé, ewari juesuma, die ewari, veinte ewari bida codaẽa, āteb̄r̄ã jedeco aba codia aba nedjaraba jaitab̄daã.* Mãwã oya m̄ra bãrã ume b̄m̄ina. Ādjir̄ãba m̄da igaradapeda j̄ã pan̄ba m̄ quĩr̄ãpita nãwã jara pan̄la: “¿Dadjir̄ãra cãrẽ cãrẽã Egiptodeba ēdr̄sida?”–

21 Moiseba jarasia:

–Umaquĩr̄ãrã awa m̄ ume seisciento mil pan̄la. Mañda b̄la jara b̄la jedeco aba nedjarada dair̄ãba codamãrẽã diaida. 22 Dai ovejada, pacada jũma beab̄da sida jũmarã itea araẽa. ¡Pusadebema beda jũma beab̄da sida araẽa!–

23 Ācõrẽba Moisea jarasia:

–¿M̄la jũma poya oẽca? Idi b̄la unuya m̄la jaradara poya oida wa poya oẽda.–

24 Ācõrẽ ume bedea badara Moiseba israelerã jarade wãsia. Mañne israelerã bororãda setenta edapeda Ācõrẽ wua de caita pe edesia. 25 Mama Ācõrẽra j̄r̄ãrãne edaa zepeda Moise ume bedeasia. Idjia Moisea diada Jaureda mañ setenta israelerã bororãa bida diasia. Mañ Jaurera ādjir̄ãmaa

---

§ 11:18 Ācõrẽ quĩr̄ãpita bia duanani carea ādjir̄ãra cuidapeda wua tãtoadada j̄nida panasidaã. Idjaba ādji quima ume jipa cãinida panasidaã. * 11:19-20 Aba nedjaraba jaitab̄daã. Hebreo bedeadẽ b̄l̄ b̄la: “Aba ādji quẽb̄de odjab̄r̄ãdaã.”

zepeda cawaēne Ācōrēneba bedeā duanesidaa.†
Māwānacarea waa ara mañ quĩrāca bedeadaē basía.

²⁶ Mañne Moiseba setenta bororā edadadebemada umé Ācōrē wua demaa wānaē basía, ātebΛΛ israelerā duanΛma panesidaa. Abara Eldá basía. Dewarabemara Medá basía. Ācōrē wua demaa wānaē badamĩna Ācōrēba diada Jaurera ādjia bida edasidaa. Mañ bērá ādji sida cawaēne Ācōrēneba bedeā panesidaa israelerā duanΛma. ²⁷ Mañ carea cūdra aba Moisemaa pira wāpeda nāwā jarasia:

–¡Eldáda, Medá sida Ācōrēneba bedeā panΛa israelerā duanΛma!–

²⁸ Mañne Nuñ warra Josueba jarasia:

–Mñ boro Moise, ādjía idu māwā bedeabirādua.–
(Josuera cūdra edΛba Moise carebabari basía.)

²⁹ Moiseba jarasia:

–¿BΛa crīcha bΛca ababe mñabΛΛ Ācōrē Jaurera erobaida bΛda? Mñmaará bia bacasía Ācōrēba idji Jaureda jūmarāa diabΛΓΛbara idjaba jūmarāda idjideba bedeabΛdabara.–

³⁰ Māwānacarea Moiserā, israelerā bororā sida jēda wāsidaa israelerā duanΛmaa.

³¹ Mañbe Ācōrēba nāūrāda pusaareba tΛbisía. Mañ nāūrāba pōrāda zocārā enesia israelerā duanΛmaa. Israelerā duanΛmaΛba ewari aba wāida bΛ quĩrāca mañ pōrāra jeweda jārēbaribusi basía. Egorodeba dji ΛΛara dadji bacara daucha basía. ³² Mañ ewaride āsa, diamasi, nurēma bida israelerāba pōrāra quenabadjidaa. Dji maārīara

---

† **11:25** Hebreo bedeade ebuda bΛēa sāwā bedeasidada. Zocārāmaará ādjia cawadaēne Ācōrē bedeada miā cawaiē jara duanesidaa waa dadjia ūrīnaca bedeade bedeā duanesidaa.

beadaba ěda cincuenta birasia.† MałgΛra beseade pae duanasidaa ādjirā duanΛma.

³³ Mał pōrā djara jūma cođi naēna Ācōrēra ādjirā ume quĩrūsia.‡ Mał bērā israelerāra zocārā quinibisia. ³⁴ Dji zocai panenaba maná awara co quĩrā pananara joucuasidaa. Mał carea mał ějūāra trā bΛsidaa Kibro-hataava.*

³⁵ Kibro-hataavadeba israelerāra Hazerodaa wānapeda mama duanesidaa.

12

Mariaba Aaroł bida Moise biē jarapedada

¹ Mariaba, Aaroł bida ādji djaba Moiseda biē jara panesidaa āibema wērā edada carea.* ² Ādjia nāwā jarasidaa:

–ĶĀcōrēra ababe Moisedeba bedeabarica? ĶDad-jideba bida bedeacaca?–

Māwā bedeapa nΛra Ācōrēba biē ũrīsia. (³ Jūma nał ějūāne Moiserā dji dromaara bai crīchara neē bΛsia.) ⁴ Ara małda Ācōrēba Moisea, Aarołā, Mariaa bida jarasia:

–Bārā ũbea mł wua demaa zedadua.–

Ara małda wāsidaa. ⁵ Małne Ācōrēra jłrārā łtΛba edaa drasoā jira bΛde edaa zesia idji wua

† **11:32** ěda cincuenta. Hebreo bedeade בל בלא “diez homeres.”

‡ **11:33** Ebuđa bΛēa cārē cārēā Ācōrēra ādjirā ume quĩrūsia. ΛcΛΛmaarā israelerā jūmawāyā ne co panΛ carea quĩrūsia idjaba dewararāmaarā ādjia biē bedeapedada carea quĩrūsia. * **11:34**

Hebreo bedeade mał trāba jara bΛa: “Nedjara awua panΛ carea beupedada joubada ějūā.” * **12:1** Āibema wērā. Hebreo bedeade

בל בלא: “Cusita wērā.” Ebuđa bΛēa mał wērāra Seporá basida wa Moiseba dewarada edasida.

dede eda wābadamaa. Mama Aaroŕra Maria sida caitaara trāsia. Ara maŕda caitaara wāsidaa. ⁶Maŕbe Ācōrēba ādjía jarasia:

–Mŕa jarabara bio ūrīnada. Mŕneba bedeabadarā bārā tãēna bea ume mŕra cãimocardeba idjaba cãimocara quĩrãca ne unubi bŕdeba bedeabaria. ⁷Baribara mŕ nezoca Moise ume mŕwā bedeacaa. Jūma mŕ ēberārā cãyābara idjiabara mŕra biara ĩjā bŕa.† ⁸Idji ume mŕra nēbarabaria. Ne jara bŕdeba idji ume bedeacaa. Ātebara ebuda jarabaria. Idjia mŕra unubaria. Mŕwā bŕ bērā çbārāba cārē cārē wayadaē basi mŕ nezoca Moiserā biē jaradi carea?–

⁹ Ācōrēra ādji ume bio quĩrūpeda wāsia. ¹⁰⁻¹¹ Ācōrē wua demaba jŕrārā ŕta wabarade Mariara aidaba bira nūmesia.‡ Maŕ unaside Aaroŕba Moisea nŕwā bedeā djuburiasia:

–Mŕ boro, mŕ quĩrā djuburia daiba crīchadaēne cadjirua opeadara quĩrãdoada. ¹²Maria cacuara idu jūma ārī bebirādua warra aradagađa quĩrãca.–

¹³ Ara maŕda Moiseba Maria carea Ācōrēa quĩrā djuburiada nŕwā iwīdisia:

–Ācōrē, mŕ quĩrā djuburia mŕ djabawērā Mariara biabidua.–

¹⁴ Ācōrēba panusia:

–Idji zezaba cawa obarađe idji quĩrãdarrade idodabara, çsiete ewari puru jīga bŕdaē bacasidaca quĩrā peramārēã?§ Ara maŕ quĩrãca bārāba idjira

† **12:7** Idjiabara mŕra biara ĩjā bŕa. Araramarā nŕwā jara bŕa: “Mŕ purura idjía diasia wagamārēã.” ‡ **12:10-11** Mariara aidaba bira nūmesia. Hebreo bedeade bŕ bŕa: “Mariara aidaba niewe quĩrãca basia.” § **12:14** Ababara djārā quĩrãdarrade idosira maŕ ēberāra Ācōrē quĩrãpita biē basia.

siete ewari puru jĩga b̄l̄dida pan̄la. M̄w̄ānacarea poya j̄ēda zeya.

¹⁵ Ara mālda israeler̄ba Mariara puru jĩga b̄l̄de w̄āsidaa siete ewari mama b̄am̄r̄ēã. Māl̄ si-ete ewaride israeler̄ara nocodaa w̄ānaē basía aba Maria j̄ēda zeb̄ar̄l̄daa. ¹⁶ Zedacarea Hazerodeba Parāl̄ ējũã p̄ōsa ewaraga b̄l̄de jũēne w̄āsidaa.

13

Canaāl̄ drua ac̄l̄de w̄ã panana

¹ Māl̄be Āc̄ōr̄ēba Moisea jarasia:

² –Āc̄ar̄l̄ umaquĩr̄ãr̄ãda Canaāl̄ drua ac̄l̄de di-abuedua. Māl̄ druara m̄la israeler̄ãa diaya. Israeldeba ȳōna doce purudebemada aba aba edadua diabuei carea. Ādjira puru boroda b̄eadida pan̄la.–

³ Ara mālda Moiseba Āc̄ar̄l̄ umaquĩr̄ãr̄ãda Parāl̄ ējũã p̄ōsa ewaraga b̄l̄deba Canaāl̄naa diabuesia Āc̄ōr̄ēba jarada quĩr̄ãca. Jũma ādjir̄ãra israeler̄ã boror̄ã basía. ⁴ Ādjir̄ãra nālḡar̄ã basía: Rubēl̄neba ȳōna purudebema Zacu warra Samuada, ⁵ Simeōl̄neba ȳōna purudebema Hori warra Sapada, ⁶ Judadeba ȳōna purudebema Jepone warra Caleda, ⁷ Isacar̄deba ȳōna purudebema Jose warra Igalda, ⁸ Epraīl̄neba ȳōna purudebema Nūl̄ warra Oseada, ⁹ Benjamīl̄neba ȳōna purudebema Rapu warra Paltida, ¹⁰ Zabulōl̄neba ȳōna purudebema Sodi warra Gadielda, ¹¹ Jose warra Manasedeba ȳōna purudebema Susi warra Gadida, ¹² Dāl̄neba ȳōna purudebema Gemali warra Amielda, ¹³ Aser̄deba ȳōna purudebema Micael warra Setuda, ¹⁴ Neptalideba ȳōna

purudebema Vapsi warra Nahbida, ¹⁵ idjaba Gadeba yōna purudebema Maqui warra Geuelda. ¹⁶ Moiseba Canaaļ drua acΛde diabuedarā trĀra maļgΛrā basía. (Nuļ warra Oseara Moiseba trĀ bΛsia Josue.)

¹⁷ Moiseba maļ ēberārā Canaaļ drua acΛde diabueside nāwā jarasia:

–Negue ējūā pōāsa ewaraga bΛareba ējūā eyaida bΛdaa wānadua. ¹⁸ AcΛdadua maļ druara sāwā bΛda idjaba maļ druadebemarāra sāwā beada; mēsra beada wa mēsraé beada; zocārā panada wa zocārāé panada. ¹⁹ AcΛdadua ādji druara sāwā bΛda; bia bΛda wa bié bΛda. Idjaba acΛdadua ādji purura sāwā beada; mōgaraba auðu jūrā ca beada wa ara jāwā beada. ²⁰ AcΛdadua dji ējūāda; ējūā biada wa ējūā biaēda, bacuru baraada wa neēda. ¡Sozarra beadedua! Idjaba maļ druadebema nejōda ĀcΛrΛ ba enenadua.–

(Moiseba ādjirāra uva jara diabuesia.)

²¹ Ara maļda Canaaļ drua acΛde wāsidaa. Ādjirāba jūma acΛsidaa Ziļ ējūā pōāsa ewaraga bΛdeba aba Reho purudaa. (Reho purura Hamá drua caita bΛa.) ²² Negue ējūā pōāsa ewaraga bΛare wānapeda Hebroļ purude jūēne wāsidaa. Maļ purude Ahimaļda, Sesaida, Talmai sida panabadjidaa. Ādjira Anacadeba yōpedada basía.* (Ādji drōā naēnabemarāba Hebroļ purura osidaa siete poa egiptorāba Zoaļ puru odi naēna.) ²³ Dji acΛde wā panΛra jeweda Escol abadade jūēne wāsidaa. Mama uva cΛmΛ droma bΛda aba tΛ edasidaa. MaļgΛra bacurude jānapeda ēberā

* **13:22** Anacadeba yōpedadara drasoā waiþaga beasia.

uméba equiadeba edesidaa. Idjaba granadajōda, higojō sida ba edesidaa. ²⁴ Mañ jewedara ādjirāba trā bΛsidaa Escol, uva cΛmΛ droma bΛda tΛ edapedada bērā.†

²⁵ Cuarenta ewari Canaañ druara jūma aΛ pananapeda jēda wāsidaa. ²⁶ Parañ ējūā pōāsa ewaraga bΛde Cadé abadama ādjirāra Moise ume, Aaroñ ume, idjaba jūma israelerā ume ābaa dji jΛresidaa. Mañne jūma ādjia unupedadada nēbΛrΛdapeda Canaañ druadebema nejōda acΛbisidaa. ²⁷ Ādjirāba Moisea nāwā nēbΛrΛsidaa:

–BΛa wābida druade dairāra jūēsidaa. Wārāda mañ druade baridua ne upedadara bia zaubaria. Mañ druadebema nejōda acΛdua. ²⁸ BaribΛrΛ mañ druade bea ēberārāra bio mēsrā beaa. Ādji purura waibΛa beaa idjaba mōgaraba auđu jūrā ca beaa. Mama dairāba Anacadeba yōpedadarāda unusidaa. ²⁹ Ādjirā awara Negue ējūā pōāsa ewaraga bΛde amalecitarāda panabadaa. Ējūā eyaida bΛde hititarāda, jebuseorāda, amorreorā sida panabadaa. Pusaare, Jordañ doare bida cananeorāda panabadaa.–

³⁰ Mañ bedea carea puru Moise quīrāpita bΛga nūmΛra Caleba chupeabisia. Mañbe jarasia:

–¡Wāna! ¡Mañ druara dadjirāba poya edadia!
¡Mañ druade bea ēberārāra wārāda poyadia!–

³¹ BaribΛrΛ idji ume acΛde wā pananaba jarasidaa:

–¡Dadjirāra wānaēa! ¡Mañ druade bea ēberārāra dadjirā cāyābara mēsrāra beaa!–

---

† 13:24 Hebreo bedeadē Escol trāba jara bΛa “cΛmΛ.”

³² Mañbe sewadeba ãdjirãba israelerãa jara panesidaa ãdjia acΛde wã panana druara dji biaẽda. Nãwã jarasidaa:

–Jãã drua daiba acΛde wã pananane ëberãrãra dji quini nũmabaria.† Mañ awara ëberãrã daiba un-
upeɗaɗara jũma waibΛga beaa. ³³ Mama dairãba unusidaa Anacadeba yõpeɗada ëberãrã draso
waibΛga beada. ãdjirã acΛɗabara dairãra djuburi
quedeaa adichichi quĩrãca. Idjaba ãdjirãba dairãra
ara mañ quĩrãca unusidaa.–

14

Israelerãba ãcõrẽ igarapeɗada

¹ Mañ ùrĩsidaa israelerã jũmarãda bΛga nũmesia
idjaba mañ diamasi jĩã panΛda ãnadrΛsidaa.
² Puruba Moiseda, Aaroñ sida biẽ jarapeɗa
ãdjia nãwã jarasidaa:

–jDairãra Egiptode beupeɗaɗabara biara
baciasia! jNañ ëjũã põasa ewaraga bΛde bida
beupeɗaɗabara biara baciasia! ³ ¿ãcõrẽba cãrẽ
cãrẽã dairãra mañ druadaa edebΛrΛ? ¿Mama
djõ panΛne mañ druadebemarãba dairãra
quenanamãrẽã edebΛrΛca? ¿Dai wẽrãrãra,
warrarã sida mañ ëberãrãba ara ãdjirã itea
jidamãrẽã edebΛrΛca? ¿Egiptoda jẽda wãnida
biara bΛẽca?–

⁴ Mañbe ãdjiduba jara duanesidaa:

–Aba edaẽia dadjirã boro bamãrẽã. Mañbe Egiptoda
jẽda wãnĩa.–

---

† **13:32** Ëberãrãra dji quini nũmabaria. Hebreo bedeade nãwã bΛ
bΛa: “Mañ ëjũãba dji panabadara mĩbaria.” ΛcΛrΛmaarã mañba jara
bΛa mañ ëjũãne ëberãrã djõ panΛneba dji quini nũmabarida.

5 Mañ ùrĩsidade Moiserá, Aaroõ sida jũma israelerã quĩrãpita chĩrãborođe barru copanesidaa.* 6 Mañne Nuñ warra Josueba, Jepone warra Cale biđa ãdjia cacuada jã panãda sopuaba cõãtasiđaa. Mañ umébmara Canaañ drua acãđe wã panananebema basía. 7 ãdjia israelerã jarasiđaa:

–Dairãba acãđe wã panana eñũãra bio bia ðaa.

8 Mañ druada baridua ne upedađara bia zaubaria. ãcõrẽba dadjirãda bia unu ðabãrã mañ druađaa edepeda jũma diaya. 9 Mañ bẽrã ãcõrẽra igararãnadua. Idjaba mañ druađebemarãda wayarãnadua. Dadjirãba poyadã, ãdjirãra caiba carebai neẽ panã bẽrã. Baribãrã ãcõrẽda dadjirã ume ðaa. Mañ bẽrã ãdjirãra wayarãnadua.–

10 Mãwã jara pananamĩna puruba ãdjira mõgaraba tabari beadiada asiđaa. Mãwã duanãne cawaẽne ãdjirãba unusiđaa ãcõrẽ quĩrãwãrẽã dorrodorroadã idji wua dede ãnaga dogoda.

11 Mañne ãcõrẽba Moisea jarasia:

–¡Nañ eberãrãba baridua carea mãra igarabadaa! ¡Mãã ãdjirã tãẽna ne ununaca waiðaa beada odamĩna wadibiđã mãra ãjã amabadaa! 12 Mañ carea mãã ãdjirãra quinibiya. Baribãrã ðãđeba mãã ãdjirã cãyãbara puru waiðãara ðãda idjaba ðããara ðãda yõbiya.–

Moiseba israelerã carea ãcõrẽã beđea djuburiada

---

* 14:5 ãcãrãmaarã ãdjira chĩrãborođe barru copanesidaa ãcõrẽã beđea djuburiadi carea idjaba ãcãrãmaarã mãwã osiđaa puru jẽda wãrãnamãrẽã beđea djuburiadi carea.

13-14 Moiseba Ācōrēa jarasia:

–BΛ ΛbΛadeba naļ ēberārāra Egiptodeba ēdra enesia. Maļda bΛa ādjirāda quinibibΛrΛ egiptorāba ūrīnapeda Canaaļ druadebemarāa nēbΛrΛdia. Mļ Boro, Canaaļnebemarāba naēna ūrīsidea bΛra dairā ume bΛda, dairāma ebuḁa odjasida, bΛ jārārāda dairā ļrļ nībabarida, āsa bΛra jārārā ļtΛba edaa drasoa jira bΛde dairā na wābarida idjaba diamasi ara maļ jārārāda tΛbΛ quīrāca eradra nūmabarida. ¹⁵ BΛa naļ ēberārāda jūma quinibibΛrΛ, bΛa o bΛ ūrīpedaḁaba nāwā jaradia: ¹⁶ “Ācōrēba israelerāra idjia diai jarada ējūānaa poya edeē basía. Maļ bērā ādjirāra ējūā pōāsa ewaraga bΛde jūma quinibisia.”

¹⁷ Mļ Boro, māwā jararānamārēā mļ quīrā djuburia bΛ ΛbΛara unubidua ara bΛa jarada quīrāca. ¹⁸ BΛa jarasia bΛra baridua quīrūcada idjaba ēberārāra bio quīrīā bΛda. Maļ awara jarasia ādjia cadjirua obadara, bΛ beḁea igarabada sida bΛa quīrādoabarida. Māwāmīna dji beḁeade bΛra bΛa cawa obariaḁa asia. Dji zezaba cadjirua oda carea idjida, idji warrarāda, idji wiuzaquerāda, ādjirā warrarā sida cawa o bΛbariaḁa asia.† ¹⁹ Maļ bērā bΛ quīrīā wai bΛa bΛdeba naļ ēberārāba cadjirua opeḁaḁara quīrādoadua ādji Egiptodeba ēdrΛpedaḁa ewarideba aba ididaa bΛa quīrādoada quīrāca.–

²⁰ Ācōrēba jarasia:

–Ādjia cadjirua opeḁaḁara mļa quīrādoasia bΛa beḁea djuburiada bērā. ²¹ Māwāmīna mļra wārāda zocai bΛ bērā, idjaba wārāda jūma naļ

† 14:18 Exodo 34:6-7.

ējūāne dji dromaara ʘΛ bēṛā, wārāda nāwā cawa oya. ²²⁻²³ Naļ ēberārā ni abaΛda mļa ādji drōā naēnabemarāa diai jaraḁa ējūāne idu jūēbiēa. Ādjirāba mļ quīrāwārēā dorrodorroda unupeḁaḁamīna idjaba Egiptode, ējūā pōāsa ewaraga ʘΛḁe biḁa mļa ne ununaca o ʘΛda unupeḁaḁamīna mļra ījānaē basía. ĀtebΛΓΛ mļa poya oē quīrāca ʘarima zocārā biē beḁeasidaa. † Mļa igarapeḁaḁa bēṛā ādjirā ni abaΛda Canaaļ druade jūēnaēa. ²⁴ BaribΛΓΛ mļ nezoca Cale crīchara awara ʘΛa. IdjiabΛΓΛ mļra ne jūmane bia ēpēbaria. Maļ bēṛā idjia acΛde wā ʘaḁa ējūāne mļa idjira jūēbiya. Idjia, idjideba yōbΛdarā biḁa maļ ējūāra edadia. ²⁵ BaribΛΓΛ nu bārāra Pusa Purruḁaa wābada oḁe jēda wānadua ējūā pōāsa ewaraga ʘΛḁaa. Ara nawena amalecitarāda cananeorā siḁa Canaaļ drua jeweḁaḁe duanΛa.–

²⁶ Idjaba Ācōrēba Moisea, Aaroļa biḁa nāwā jarasia:

²⁷ –ǰAba sāļbe naļ puru cadjiruaba mļra biē jara panani? Mļa ūrī ʘΛa ādjia mļa biē jara panabadada. ²⁸ Maļ bēṛā ādjirāa nāwā jaraḁe wānadua: “Ācōrēba nāwā jara ʘΛa: mļra wārāda zocai ʘΛ bēṛā bārāba jarapeḁaḁa quīrāca wārāda oya. ²⁹ Jūma bārā veinte poa auḁu ʘea mļa juachabiḁaḁa mļa biē jarapeḁaḁa bēṛā naļ ējūā pōāsa ewaraga ʘΛḁe beuḁia. ³⁰ Bārānebema ni abaΛda mļa wārāneba bārāa diai jaraḁa ējūānaa jūēne wānaēa. Aḁabe Jepone warra CaledrΛ, Nuļ warra Josue siḁa maļ ējūāne jūēne wānia.

† 14:22-23 ʘarima zocārā. Hebreo beḁeḁe jara ʘΛa “barima die.”

31 Bārāba jarasidaa mañ druadebemarāba bārā warrarāra ara ādji itea jida ededida. Barib_Λ_Λ_Λ mañ drua bārāba igarapedadara m_Λa bārā warrarāa diaya. Ma_Λbe ādjirāra mañ druade bia panania. 32 Barib_Λ_Λ_Λ bārā dji drōārāra na_Λ ējūā pōāsa ewaraga b_Λde beudia. 33 Bārā warrarāra bārā ume na_Λ ējūā pōāsa ewaraga b_Λde cuarenta poa p_Λ_Λ_Λ_Λ nība_Λdia oveja wagabari p_Λ_Λ_Λ_Λ nībabari quīrāca. Bārāba m_Λra igarapedada bē_Λā, bārā warrarāra bia mīga panania aba bārā jūma beub_Λdadaa. 34 Canaa_Λ drua ac_Λde wā panana ēberārāra cuarenta ewari mama panasida bē_Λā, bārāra cuarenta poa bia mīga pananida pan_Λa m_Λ igarapedada carea. Māwā bārāba cawadīa m_Λ quīrūbira sāwāb_Λ_Λ_Λ b_Λda.” 35 M_Λra Ācōrēa. M_Λa jaradara wārāda oya. Na_Λ puru dji cadjiruada m_Λa cawa oya jūmarāba m_Λda igarapedada bē_Λā. Na_Λ ējūā pōāsa ewaraga b_Λde beudia.–

36-37 Ma_Λbe Moiseba Canaa_Λ drua ac_Λde dia-buedarāra Ācōrēba cawaēne quinibisia. Māwā quinibisia Canaa_Λ druadeba jēda zedapeda israelerāa idjida biē jarabisida bē_Λā idjaba sewadeba mañ ējūāra biē tab_Λada asida bē_Λā. 38 Canaa_Λ drua ac_Λde wā panananebemada umébe beudaē basīa; Nu_Λ warra Josueda idjaba Jepone warra Cale sida.

Canaa_Λ druadebemarāba israelerā poyapedada

39 Moiseba jūma Ācōrēba jaradara israelerāa jarasia. Mañ carea ādjirāra sopuadeba bio jīā du-anesidaa. 40 Mañ bē_Λā nurēma diapededā ādjirāra piradr_Λdapeda Canaa_Λ druade eyaida b_Λmaa wāni carea panasidaa. Nāwā jarasidaa:

–Dairãba cadjiruada osidaa mañ druara poya edadaëana asidade. Dairãra wãnia Æcõrëba diai jaraða druadaa.–

⁴¹ Barib_{ΛΓΛ} Moiseba jarasia:

–¿Bãrãba cãrë cãrëã Æcõrëba jaraðara ïjãnaë? Bãrãda Canaañ druadaa wãnib_{ΛΓΛ}, bia wãnaëa.

⁴² Mama wãrãnadua. Æcõrëra bãrã ume wãé bãrã dadjirã dji quĩrũba bãrãra quenania. ⁴³ Bãrãba Æcõrëra igarasida bãrã idjira bãrã ume baëa. Mañ bãrã amalecitarã ume idjaba cananeorã ume djõb_Λdade ãdjirãba bãrãra quenania.–

⁴⁴ Mãwã jaraðamĩna israelerãba ïjãnaë basía. Canaañ druade eyaida b_Λare wãsidaa. Barib_{ΛΓΛ} Moiserã wãé basía. Æcõrë baurude sida israelerã wua de eropan_Λma besia. ⁴⁵ Mañne eyade pan_Λ amalecitarãra, cananeorã sida israelerã ume djõne zesidaa. Israelerãra poyadapeda ãdjirã caidũ epë quena wãsidaa aba Hormá abadaða. §

16

Ëberã Core abadaba Moise, Aaroñ sida igarada

¹⁻² Izar warrada Core abadjidaa. Idjira Levi warra Coádeba yõna basía. Corera dewara ëberãrã ùbea pan_Λ ume beðea ausidaa Moise ayã b_Λéi carea. Mañ ùbeabemara Rubeãneba yõpedaða basía; aba Eliá warra Datañ basía, aba idji warra Abirañ basía, idjaba aba Pele warra Oñ basía. Ædjirãare israelerã bororãda 250 panasidaa. Mañ bororãra dji biara beada puruba edaða basía. ³ Jũma mañ

---

§ 14:45 Hebreo beðeade Hormá trãba jara b_Λa “jũma ãrĩpedaða.”

ēberārāra Moisemaa Aaroḷmaa biḁa wānapeda nāwā jarasidaa:

–¡Aba idibe bārāra dairā boro badia! Purura jūmaena Ācōrēba idji itea edasia. Idjira dairā ume biḁa ḅΛA. Māwā ḅΛ bērā ḁcārē cārēã jūma Ācōrē puru cāyābara bārāra dji dromaara panΛda crīcha panΛ?–

⁴ Maḷ ūrīside Moiserā chīrāborode ḅarru cobesia Ācōrēba bedeā djuburiai carea.* ⁵ Maḷbe Coreā, idjiare panΛrāa biḁa jarasia:

–Nu diapeda Ācōrēba cawabiya caida idjideda idjaba caida edasida idji sacerdote bamārēã. Idjia edada ēberādrΛ idji caita idu wābiya. ⁶⁻⁷ Core, ḅΛA, ḅΛare panΛrā biḁa nāwā oḁadua: bādjiza quera babada epeḁecoda edaḁapeda nu tḅḅdauda, quera baḁi careabema siḁa maḷ epeḁecode ḅḅḁadua. Maḷda Ācōrē quīrāpita ḅḅḁe wānadua. Maḷne Ācōrēba cawabiya caida edasida idji sacerdote bamārēã. ¡Bārā levitarāra jūmawāyā bedeā panΛA. Ya besia!–

⁸ Moiseba Coreā idjaba jarasia:

–Bārā levitarā, ūrīnadua. ⁹ Dadji israelerā Ācōrēba bārādrΛ awara ḅΛasia idji caita poya wānamārēã. Māwā israelerāba Ācōrēba animarā babue diaḁe wāḅḅdade bārāḅḅrΛ ḁdjirāra carebabadaa idjaba dadjirā nocodaa wāḅḅdade Ācōrē wua dera edebadaa. ḁAra maḷba bia ḅḅḁca? ¹⁰ Core, Ācōrēba ḅḅrA, waabema levitarā siḁa idji caita idu wābibaria māwā oḁamārēã. BaribḅrΛ bārāmaārā maḷḅrA bia ḅḅḁa āteḅḅrΛ

* **16:4** ΛCΛrΛmaārā Moiserā chīrāborode ḅarru cobesia ne wayaaba.

Ãcõrẽ sacerdoterã ba quĩrĩã panΛa. ¹¹ Maã bẽrã bΛa, bΛare ðea bida Ãcõrẽra igara panΛa. ¿Cãrẽ cãrẽã Aaroõra biẽ jara panΛ? ¿Aaroõra bedede bΛca Ãcõrẽba idji sacerdote bamãrẽã bΛda bẽrã?–

¹² Maãbe Moiseba Eliá warrarã Dataãda, Abiraã sida trãbisia. BaribΛrΛ ãdjia jarabisidaa:

–Daira bΛmaa wãnaẽa. ¹³ BΛa daira drua biadeba êdrΛ enesia. Maã druadebΛrΛ baridua ne upedadara bia zaubaria. BΛa daira naã êjũã põãsa ewaraga bΛde jũma quinibibΛrΛa. Maãda ¿bΛra waðibida dai boroda ba quĩrĩã bΛca? ¹⁴ BΛa drua biadaa edeyada asia. Maã druade baridua ne upedadara bia zaubariada asia. BaribΛrΛ bΛa daira maaaa edeẽ tabΛa. Êjũãda, uva bara bΛ êjũã sida diaẽ tabΛa. ¿BΛa waðibida daira cõrũga quĩrĩã bΛca?† Daira bΛmaa wãnaẽa.–

¹⁵ Mãwã jara panΛ carea Moiserã bio quĩrũpeda Ãcõrẽa jarasia:

–Ãdjia bΛa diabΛdara bia unurãdua. Mãra ãdji boromĩna ãdji burroda, ni cãrẽ sida ãdjiẽra jãrẽ bΛa. Mãa ãdjira ni aba bida biẽ oẽ bΛa.–

¹⁶ Maãbe Moiseba Corea jarasia:

–Nu bΛra, bΛare panΛrã sida Ãcõrẽ quĩrãpita wãnadua idji wua demaa. Aaroã sida maaaa ðaya. ¹⁷ BΛare panΛ 250 ãberãrãba ãdji quera babada epeðecora edaðapeda querara coa nũmanadua. MaãgΛra Ãcõrẽ wua demaa idji quĩrãpita edeðadua. BΛa, Aaroã bida bãrã quera babada epeðecora edeðadua.–

---

† **16:14** ¿BΛa waðibida daira cõrũga quĩrĩã bΛca? Hebreo bedede bΛ bΛa: “¿BΛa naã ãberãrã daura nũtaica?”

18 Nurẽma ãdjirãza quera babada epedecoda edadapeda tɒɒɒdauda eda bɒɒapeda querada coa nũmɒsidaa. ãdjirãra, Moiserá, Aaroã sída ãcõrẽ wua dede eda wãbada caita duanasidaa. 19 Coreba jũma Israel purura ãcõrẽ wua dede eda wãbadamaa zebisia Moise, Aaroã sída ãyã bɒɒi carea. Cawaẽne ãcõrẽ quĩrãwãrẽã dorrodorroadá ãdjirã quĩrãpita ãnaga dogosia. 20 Maãne ãcõrẽba Moisea, Aaroã bida jarasia:

21 –Naã ëberãrã caitabemada ãyã wãnadua. Mãa ãdjirãra abeda jũma quinibiya.–

22 Baribɒɒɒ Moiserá Aaroã sída chĩrãborode b̄arru copanenapeda ãcõrẽa nãwã bedea djuburiasidaa:

–ãcõrẽ, bɒɒeba ëberãrãra jũma zocai beaa. ¿Abãɒɒba cadjirua oda carea bɒɒra jũma naã puru ume quĩrũ baica?–

23 ãcõrẽba Moisea jarasia:

24 –Purua jaradua Core wua de caitabemada, Dataã wua de caitabemada, idjaba Abiraã wua de caitabemada ãyã wãnamãrẽã.–

25 Ara maãda Moiserá piradrɒpeda Dataã bɒɒmaa idjaba Abiraãmaa bida wãsia. Israelerã bororã sída Moise caidu wãsidaa. 26 Maãne Moiseba purua jarasia:

–Jãã cadjirua obadarã wua de caitabemada ãyã wãnadua. ãdjia eropanɒnebemada tãrãnadua. Tãnibɒɒɒ bãrã sída beudia jũma ãdjia cadjirua opedada carea.–

27 Ara maãda israelerãra Core wua de caitabemada, Dataã wua de caitabemada idjaba Abiraã wua de caitabemada ãyã wãsidaa. Maãne Dataãra,

Abirañ sida ãdji wua de dajada zedapeda ãdji dede eda wãbada caita ãta nũmeasia. ãdji ume dji quimada, jũma ãdji warrarã sida nũpanasidaa. ²⁸ Mañne Moiseba jarasia:

–Nãwã bãrãba cawadã ara mãdjia quĩrã bãdeba bãrã boroda beẽ basida, ãtebãrã ãcõrẽbãrã mãra bãsida: ²⁹ nañ ãberãrãda dadji beubada quĩrãca beudibãrã, bãrãba cawadã ãcõrẽba mãra bãẽ basida bãrã boro bamãrẽã. ³⁰ Baribãrã ãcõrẽba egoroda cawaẽne yã dogobipeda ãdjira, jũma ãdjia eropanã sida egoroba mĩbãrã, ãdjirã zocai panãne beudarã jaure panabadamaa wãnibãrã, bãrãba cawadã ãdjiabãrã ãcõrẽda igarasidada. Mãwã cawadã, ãberãrã mañ quĩrãca beubadada dadjirãba wadibida ununaca bãrã.

³¹ Moiseba mãwã jarabãrãde Datañ bãmaãba aba Abirañ bãmaa egorora yã dogosia. ³² Mañne egoroba ãdjira, ãdji ãberãrãra, Corera, idji ãberãrãra, idjaba jũma ãdjia eropanana sida mĩsia. ³³ ãdjirã mĩpeda egorora wayacusa araa catã dogosia. Mãwã zocai panãne mañ ãberãrãra jũma ãdjia eropanana sida beudarã jaure panabadamaa wãsidaa. Israelerã tãẽnabemada nẽbasidaa. ³⁴ Egoroba mĩbãrãde mañ ãberãrã biabãda carea ãdjirã caita duanãra ãyã pira wãsidaa. Mañne nãwã biasidaa:

–¡Egoroba dadjirã sida mĩcuaya!–

³⁵ Mañ awara ãcõrẽba tãbã uruada idji bãmaãba quera bá dia panã ãberãrãmaa eradrãbisia. Mãwã eradrãbãrãba mañ 250 ãberãrãra jũma bá quenasia.

³⁶ Mañbe ãcõrẽba Moisea jarasia:

37-38 –Sacerdote Aaroļ warra Elezaa jaradua quera babada epeðecora tΛbΛ cowa nūmΛnebemada jΛrΛ pemārēã. TΛbΛdau epeðecode wadi ðΛra āyã tΛmΛ peabueida ðΛa. Maļ epeðecode mĀa querada bá diasida bēã epeðecora mĀ itea ðesia. Jãļ ēberārãba cadjiruada opedaða bēã beusidaa. Maļ bēã ādji epeðecora peweða berrachidapeda animarã babue diabadade cara ðΛdadua israelerãba quĩrãneðadamārēã baridua ēberãba querada mĀa bá diacara ðΛda.–

39 Ara maļda sacerdote Elezaba ēberārã tΛbΛba bá beupeðaða quera babada epeðecora jΛrΛ pesia. JΛrΛ pepeda maļ epeðeco bronco odara peweða berrachibisia animarã babue diabadade cara ðΛi carea. 40 Maļra cara ðΛsia israelerãba quĩrãneðadamārēã Aaroļ idjaba idjideba yōbΛdarã awara ni abaΛba querada Ācōrēa bá diacara ðΛda Ācōrēba Moisea jarada quĩrãca. Ādjirã awara bariduaba Ācōrēa querada bá diaibΛrΛ, maļ ēberã sida beuya, Core, idjiare panana sida beupeðaða quĩrãca.

41 Nurēma jūma israelerãba wayacusa Moiseda Aaroļ sida nãwã biē jara duanesidaa:

–jBārãba Ācōrē ēberārãra beasidaa!–

42 Mãwã biē jara panΛra Moisea, Aaroļma bida powua nūmasia. Maļne Ācōrē wua demaa acΛbΛðade cawaēne jārārãba dera ānã edapeda Ācōrē quĩrãwārēã dorrodorroadã ãnaga dogosia. 43 Ara maļda Moisea Aaroļ sida Ācōrē wua de quĩrãpe wãsidaa. 44 Maļne Ācōrēba Moisea jarasia:

⁴⁵ –¡Nañ puru caitabemada ãyã wãnadua! ¡Mãa ãdjirãra abeda jũma quinibiya!–

Ara maãda Moiserã Aaroã sida chĩrãborode barru copanesidaa. ⁴⁶ Moiseba Aaroã jarasia:

–Bã quera babada epedecora isabe enedua. An-
imarã babue diabadade bã tãbãdauda eda bãpeda
incienseo querada coa nũmãdua. Maãbe israelerã
duanãmaa isabe wãpeda ãcõrẽa diadua ãdjirãba
cadjirua opedadara quĩrãdoamãrẽã. ãcõrẽa bio
quĩrũ bã bẽrã ãdjirãra quinibãdaa.–

⁴⁷ Ara maãda Aaroãba osia Moiseba jarada
quĩrãca. Idji quera babada epedecora edapeda
israelerã duanãmaa pira wãsia. Jũẽbãrãbara is-
raelerãra ãcãrã beucuaãoasia. Maãne idjia quer-
ada coa nũmãsia ãdjirãba cadjirua opedadara
ãcõrẽba quĩrãdoamãrẽã. ⁴⁸ Idjira nũmesia dji
quinipedada tabea, dji zocai panã ãsi. Mãwã
ãdjirãra waa quininaẽ basía. ⁴⁹ Maã ewaride
14,700 ãberãrãra quinisidaa Coreare beada naẽna
quinipedada juachadaẽ. ⁵⁰ Ëberãrãra waa quini-
naẽ bẽrã Aaroãra Moisemaa wãsia ãcõrẽ wua dede
eda wãbada caita.

17

Aaroã bacuru quedua barada

¹ Maãbe ãcõrẽba Moisea jarasia:

² –Israelerãa jaradua bacuruda doce
enenamãrẽã. Israeldeba yõna doce purudebema
bororãba bacuruda aba aba diadida panãa. Maã
bacurude dji bororã trãda bãdua. ³ Levideba
yõna puruba enena bacurude Aaroã trãda bãdua.
Israeldeba yõna puruza bacuru aba diadida panãa

ãdji boro trãda ðamãrẽã. ⁴ Mañ bacurura mñ wua dede baurude quĩrãpe ðadua mñ bãrã ume bedeabarima. ⁵ Nu bacuru aba quedua bara ðaya. Mañ bacuru djibarira mña edasia mñ sacerdote bamãrẽã. Mañ ununapeda israelerãba bãrãda waa biẽ jaradaãa. Mãwã mña ãdjirãra chupeabiya.–

⁶ Moiseba israelerãa mãwã jarasia. Ara mãlda Israeldeba yõna doce purudebema bororãba ãdji bacuru cawacawa Moisea diade zesidaa. Doce bacurura diasidaa. Aaroãne sida diasia. ⁷ Moiseba mañ bacurura ãcõrẽ wua dede baurude quĩrãpe ðasia. ⁸ Nurẽma Moise ãcõrẽ wua dede eda wãbãrãde unusia Levideba yõna Aaroã bacurura pãwãrã quedua bara ðada, põnõ bara ðada, idjaba almendra tada zaupeda purea jira ðada. ⁹ Moiseba bacurura ãcõrẽ wua dede da jada israelerãmaa jũma edesia. Israelerãba acãdapeda ãdjide cawacawa edasidaa. ¹⁰ Mãlbe ãcõrẽba Moisea jarasia:

–Aaroã bacurura wayacusa mñ baurude quĩrãpe waga ðadua. Mañ bacurura waga eropananida panã mñ igarabadarãba quĩrãnebadamãrẽã mña Aaroãdrã, idjideba yõbãdarã sida edasida mñ sacerdoterã beadamãrẽã. Mãwã ãdjirãba mñ biẽ jara panãda ða chupeabiya quinirãnamãrẽã.–

¹¹ Ara mãlda Moiseba jũma osia ãcõrẽba idjia jarada quĩrãca. ¹² Mãlbe israelerãba Moisea jarasidaa:

–¡Dairãra beudia! ¡Abedã jũma quininia! ¡jũma nẽbadia! ¹³ ¡Bariduada ãcõrẽ wua de caita wãibãrã beuya! ¡Dairãra jũma quininia!–

20

Ācōrēba baido mōgaradeba weabida

¹ Poa djiwidide dji nabema jedecode israel-erāra Cadé abadama jūēne wāsidaa.* Maļ Cadéra Ziļ ējūā pōāsa ewaraga ɓɓde ɓɓa. Mama Moise djabawērā Mariara jaidapeda tɓbarisidaa.

² Mama baido dodī carea neē basía. Maļ bērā purura Moisemaa, Aaroļmaa bida wāsidaa biē jaradi carea. ³ Quĩrūbideba Moisea nāwā jarasidaa:

–jĀcōrēba dai djabarā quinibiside dairā sida quinipedadabara biara ɓacasia!† ⁴ ¿Bārāba cārē cārēā dairā, Ācōrē purura naļ ējūā pōāsa ewaraga ɓɓdaa enesidaa? ¿Dairāra dai animarā sida nama beudamārēā enesidaca? ⁵ ¿Cārē cārēā Egiptodeba naļ ējūā biē tabɓdaa enesida? jNama poya ne ucara tabɓa! jHigojōda, uvada, granadajō sida neē tabɓa! jBaido sida neē tabɓa!–

⁶ Ara maļda Moiserā Aaroļ sida israelerā duanɓmaɓba Ācōrē wua dede eda wābada caita wānapeda chĩrāborode ɓarru copanesidaa Ācōrēā iwidiđi carea. Maļne Ācōrē quĩrāwārēā dorrodorroda āđji quĩrāpita ɓnaga dogosia.

⁷ Ācōrēba Moisea jarasia:

⁸ –ɓɓ bacuruda edapeda ɓɓ djaba Aaroļ ume purura ededadua awuá mōgara waiɓɓa ɓɓmaa. Āđjirā quĩrāpita maļ mōgaraa bedeadua baidoda weamārēā. Ara māwā bedēabɓrɓde baidora

* **20:1** Ebuda ɓɓēa sāɓɓɓ poa djiwidida jara ɓɓa. Zocārāmaarā naļ capítulode ɓɓ ɓɓa israelerāra cuarenta poa ējūā pōāsa ewaraga ɓɓde ɓɓrɓɓapedadacarea māwānada. † **20:3** Numero 16:23-33.

mōgaraɗeba wea dogoya. Māwā b_Λa baidora we-
abiya israelerāba ādji animarā bida dodamārēā.–

⁹ Ara ma_Λda Moiseba idji bacurura Ācōrē wua
dede b_Λda edasia Ācōrēba jarada quĩrāca. ¹⁰ Idjia
Aaro_Λ ume purura ābaa j_Λresidaa Ācōrēba jarada
mōgara quĩrāpe. Ma_Λne Moiseba israelerāa jarasia:

–jBārā c_Λw_Λr_Λ zarea bea, ũrĩnadia! ¿Bārāba
ĩjānamārēā daiba bārā itea baidoda na_Λ
mōgaraɗeba weabidida pan_Λca?–

¹¹ Māwā jarapeda Moiseba idji bacurura _Λtaa
wapeda mōgaraɗaa b_Λrima umé usía. Ara ma_Λda
baidora wea dogopedā israelerāba ādji animarā
bida dosidaa.

¹² Māwānacarea Ācōrēba Moisea Aaro_Λa bida
nāwā jarasia:

–M_Λ ĩjānaē pan_Λneba bārāba israelerā quĩrāpita
cawabidaē basía m_Λra wārāda Ācōrēda. Ma_Λ bē_Λrā
bārāra na_Λ puru ume jūēne wānaēa m_Λa diai jarada
druadaa.–

¹³ Ma_Λ baido weabidama tr_Λ b_Λsidaa Meribá, is-
raelerāra baido carea quĩrūbideba Ācōrē quĩrāpita
biē bedepedada bē_Λrā.† Ma_Λ baido weabi b_Λɗeba
Ācōrēba ādjirāa cawabisia idjira wārāda Ācōrēda.

*Edo_Λnebema boroba israelerā idji druade idu
wābiē bada*

¹⁴ Cadé abadadeba Moiseba _Λc_Λr_Λ ēberārāda
Edo_Λnebema boromaa nāwā jarade diabuesia:

–Dai israelerāra bārā djabarāa.§ Ma_Λ bē_Λrā
dairāra b_Λ ume bedeade ze pan_Λa. B_Λa bio cawa

† **20:13** Hebreo bedeade Meribá tr_Λba jara b_Λa “quĩrūbideba
biē bedeadī” wa “caicayadi.” § **20:14** Israelerāra Jacobodeba
yōsidaa. Edo_Λnebemarāra Jacobo djaba Esaúdeba yōsidaa. Genesi
36:6-8.

bΛa dairã bia mĩga panΛnebemada. ¹⁵ Dairã drõã naẽnabemara Egiptodaa wãnapeda mama dãrã panasidaa. Mañne egiptorãba ãdjirãra, dairã sida biẽ o eropanasidaa. ¹⁶ Mañ carea Ācõrẽa quĩrã djuburiada iwidiidaa. Mañra Ācõrẽba ùrĩpeda idji nezoca bajãnebemada aba diabuesia dairã Egiptodeba êdrΛ enemãrẽã. Iðira bΛ drua caita Cadé abadae panΛa. ¹⁷ Dai quĩrã djuburia, bΛ druade idu wãyã wãbidua. Bãrã néude eda wãnaẽa, bãrã uva êjũãne eda wãnaẽa, ni bãrã baido juebada uriadebemada dodaẽa. Ēberãrã Boro abada ode quĩrãipa wãnia. BΛ druade panΛne mañ odebemada jΛwa araare ni jΛwa acΛare bida ãyã wãnaẽa.–

¹⁸ BaribΛrΛ Edoñnebema boroba panusia:

–Bãrãra mñ druade wãnacara panΛa. Mañda ãjãnaẽbΛrΛ dairãra bãrãmaa djõne wãnia.–

¹⁹ Dji iwidiide wã panΛba jarasidaa:

–Wãrãda quĩrãipa ode wãnia. Mañne dairãba wa dai animarãba bãrã baidoda dodibΛrΛ, mañbari paratada diaeia. Ababe bΛ druade wãyã wãna quĩrã panΛa. Ababe mañdrΛ iwidi panΛa.–

²⁰ BaribΛrΛ Edoñnebema boroba wayacusa panusia:

–Bãrãra mñ druade wãnacara panΛa.–

Ara mañda Edoñnebema boroba sordaorã bio mẽsrã ðeara zocãrã israelerãmaa djõne edesia. ²¹ Edoñnebema boroba idji druade idu wãbiẽ bãrã israelerãra dewara óare wãsidea.

Aaroñ jaidada

²² Cadé abadaɗeba Israel purura Hor eyaɗaa wāsidaa. ²³ Hor eyara Edoɗ drua caita ɓɓa. Mama Ācōrēba Moisea Aaroɓa biɗa jarasia:

²⁴–Nama Aaroɓra jaiɗaya. Idjira mɓa israelerāa diai jarada druade eɗa wācara ɓɓa, Meribáɗe mɓa baido weabiɗama bārāba mɓa jaraɗara ñjā oɗaē basi bērā. ²⁵ Moise, ɓɓ djaba Aaroɓra idji warra Eleaza sida Hor eyade ãtaa ededua. ²⁶ Mama Aaroɓba jɓ ɓɓ djiora ērāpeɗa idji warra Eleazaa jɓbidua sacerdote dji dromada ɓemārēã. Maɓbe Aaroɓra mama jaiɗaya.–

²⁷ Ara maɓda Moiseba jūma osia Ācōrēba jarada quĩrāca. Jūma israelerāba acɓ panɓne Aaroɓra, Eleaza sida Hor eyade ãtaa edesia. ²⁸ Mama Aaroɓba jɓ ɓɓ djiora jūma ērāpeɗa Moiseba Aaroɓ warra Eleazaa jɓbisia. Maɓbe Aaroɓra eya borode jaiɗasia. Māwānacarea Moiserā Eleaza sida eyaɗeba eɗaa zesidaa. ²⁹ Israelerāba Aaroɓ jaiɗada cawasidaɗe idji carea jūmarāda jedeco aba jīāsidaa.

21

Israelerāba Arad puruɗebema boro poyapeɗaɗa

¹ Arad puruɗebema borora cananeo basía. Negue ējūã pōãsa ewaraga ɓɓra idji drua basía. Idjia ũrīsia israelerāra Atariɓnaa wābada ode zebɓɗada. Maɓ bērā idji sordaorāda israelerā ume djōne edesia. Djō panɓne ādjirāba ãcɓɓ israelerāra jida edesidaa. ² Maɓ bērā israelerāba Ācōrēba wārāneba nāwā jarasidaa: “Dairāba naɓ

ẽberãrã poyadamãrẽã bɫa carebaibɫɾɫ, ãdji purura jũma ãrĩcuadapeda babuedia.”*

³ Israelerãba wãrãneba jarapedadara Ācõrẽba bia ũrĩsia. Idjia carebasia ãdjirãba maɫ cananeorãda poyadamãrẽã. Israelerãba jũma quenanapeda ãdji purura jũma ãrĩnapeda babuesidaa. Maɫ bẽrã mama trɫ bɫsidaa Hormá.†

Moiseba bronze dama oda

⁴ Hor eyadeba israelerãra Pusa Purrudaa wãbada óare wãsidaa Edoɫ drua audu pɫɾɾɫgadi carea. Mãwã wãnane sê panesidaa. ⁵ Maɫ carea Ācõrẽda, Moise sida nãwã biẽ jara duanesidaa:

–¿Bɫa dairãra Egiptodeba ẽdrɫ enesica naɫ ẽjũã põãsa ewaraga bɫde quiniamãrẽã? Codira neẽa. Baido sida neẽa. Idjaba naɫ maná warraẽ tabɫ co panɫba sê panɫa.–

⁶ Maɫgɫ carea Ācõrẽba israelerãmaa dama dji arada zocãrã diabuesia. Maɫ damaba israelerãra cácuadapeda zocãrã quinisidaa. ⁷ Maɫ bẽrã israelerãra Moisemaa wãnapeda jarasidaa:

–Dairãba cadjiruada osidaa Ācõrẽda, bɫ sida biẽ jarasida bẽrã. Dai quĩrã djuburia Ācõrẽa iwidiua naɫ damara ãyã wãbicuamãrẽã.–

Ara maɫda Moiseba ãdjirã carea Ācõrẽa beɫea djuburiasia. ⁸ Maɫne Ācõrẽba Moisea jarasia:

* **21:2** Hebreo beɫeade naɫ crĩchada dia bɫa: “Dji quĩrũra poyadapeda jũma idjia erobɫara Ācõrẽ itea beya. Maɫ bẽrã jũma ãrĩnapeda babuedia ni abɫba ara idji itea edarãnamãrẽã.” † **21:3** Hebreo beɫeade Hormá trɫba jara bɫa “jũma ãrĩpedada.”

–Bronceda dama quĩrãca aba opeda bacuru eradađe łtł jira błdua. Damaba aballda casira, maļ ēberãba bronceda oda damada acłibłtł biaya.–

⁹ Ara maļda Moiseba bronceda dama quĩrãca opeda bacuru eradađe łtł jira błsia. Damaba aba cabłrłde maļ ēberãba bronceda oda damada acłsira biabadjia.

Israelerã Moab druade jũēpedada

¹⁰ Mamałba wãnapeda israelerãra Obot abadađe duanesidaa. ¹¹ Mamałba wãnapeda Ije-Abariłne duanesidaa. Maļra Moab druadeba łmãdau odjabariare ējũã põãsa ewaraga błde bła.

¹² Mamałba wãnapeda Zared do jewedade duanesidaa. ¹³ Mamałba wãnapeda Arnoł do quĩrãrẽ duanesidaa ējũã põãsa ewaraga błde. Maļ ējũãra amorreorã druade bła. Arnoł dora Moab drua idjaba amorreorã drua ēsi bła. ¹⁴⁻¹⁵ Maļ bẽrã carta Ācõrẽ Djõna abadađe nãwã bł bła:

Vaheb puru Supa druade błare, Arnoł do jłwateare bida wãyã wãsidaa.

Do zaque ðea caita Ar abadađaa wãsidaa Moab drua orrocawa.†

¹⁶ Mamałba israelerãra baido juebada uria Beer abadađaa wãsidaa. Mama Ācõrẽba Moisea nãwã jarasia:

–Purura ābaa jłredua. Mļa ādjirãa baidoda diaya.–

¹⁷ Maļne israelerãra nãwã trłãsidaa: Baido juebada uriara bogadrł badua. Maļ baido carea trłãnia.

† **21:14-15** Hebreo bedeađe jũma maļ versıculora ebuđa błãa.

18 Dadjirã bororãba ãdji bacuruba naã baido juebada uriara corosidaa. Dji dromarãba ãdji bardonaba corosidaa.

Mama ëjũã põãsa ewaraga bΛdeba Matanánaa wãsidea. 19 MamaΛba Najaliēdaa wãsidea. MamaΛba Bamodea wãsidea. 20 MamaΛba jeweda Moab druade bΛde jũene wãnapeda Pisga eyade duanesidaa. Pisga eyadeba Jesimoã ëjũã põãsa ewaraga bΛra unubarãa.

Israelerãba amorreorã poyapedada

21 Maãbe israelerãba amorreorã boro Sehoã abadamaa λCARλ diabuesia nãwã jaradamaẽã:

22 –Dai quĩrã djuburia bΛ druade idu wãyã wãbidua. Dairãra bãrã néude eða wãnaẽa, bãrã uva ëjũãne bida eða wãnaẽa, ni bãrã baido juebada uriadebemada dodaẽa. Ëberãrã Boro abada ode quĩrãipa wãnia.–

23 BaribΛrΛ Sehoãba israelerãra idji druade idu wãbiẽ basía. Idji sordaorãra jũma trλcuapeda ëjũã põãsa ewaraga bΛde israelerãmaa wãnapeda Jahaza puru caita djõsidea. 24 BaribΛrΛ israelerãba ãdjirãra poyadapeda ãdji druara jãrãsidea Arnoã dodeba aba Jabó dodaa amonitarã drua daucha. Amonitarãba ãdji druara bio waga eropanasidaa. 25 Israelerãba amorreorã puru beada jũma poyasidaa; dji puru droma Hesboã abadara, puru zaquerã sida. Poyadapeda maã purude panesidaa.

26 Amorreorã boro Sehoãra Hesboã purude babadjia. Naẽna idjira moabitarã boro ume djõpeda ãdji druara jũma jãrãsia aba Arnoã do daucha. 27 Maã carea nãwã jarabadaa:

¡Hesboļ purura wayacusa ode zedadua! Sehoļ purura idji ɓada quĩrāca bia odia.

28 Sehoļ sordaorāra Hesboļ purudeba wāsidaa. TΛbΛ urua eradrΛbΛrΛ quĩrāca Sehoļ purudeba wāsidaa.

Maļne Ar puru Moab druade ɓara babuesidaa. Arnoļ do icawa eyade ɓea puru sida jūma babuesidaa. §

29 ¡Ay, moabitarā! ¡Bārāra mĩā djuburi ɓeaa! Bārā ācōrē Quemo ēpēbadara beusidaa.

Amorreorā boro Sehoļba bārā warrarāra memenebisia. Bārā caurāra jida edesia.

30 BaribΛrΛ dadjirāba ādjira jūma poyasidaa.* Hesboļ purudeba aba Diboļ puruɗaa jūma quenasidaa.

Nopa purudeba aba Medebá puruɗaa jūma ārĩnapeda babuesidaa.

Israelerāba Basaļnebema boro Og poyapedada

31 Māwā israelerāra amorreorā druade panesidaa. 32 Maļne Moiseba ḷcΛrΛ diabuesia Jazer drua acΛdamārēā. Israelerāba puru maļ druade ɓeara poyadapeda amorreorāra āyā jΛretasidaa. Mama bida israelerāra panesidaa.

33 MamaΛba israelerāra Basaļnaa wābada ode wāsidaa. Maļne Basaļnebema boro Og abadaba idji sordaorāda Edrei puru ɓΛmaa edesia israelerā ume djōni carea. 34 Māwā panΛne Ācōrēba Moisea jarasia:

---

§ 21:28 Do icawa eyade ɓea puru. Hebreo bedeade maļra ebuɗa ɓāēa. * 21:30 Dadjirāba ādjira jūma poyasidaa. Hebreo bedeade māwā ɓΛ ɓaa. Griego bedeade jara ɓaa “ādjia eropananara jūma ārĩsidaa.”

–Ne wayarãdua. M̃a idjida, idji sordaorã sida b̃rãa jũma poyabiya. Idji drua sida m̃a b̃rãa diaya. B̃rãba Hesbõne baða amorreorã boro Sehõl beapedada quĩrãca idji sida beadadua.–

³⁵ Ara mãda israelerãba Basãnebema boro Og abadara, idji warrarãra, idji sordaorã sida jũma quenasiada. Ni abãda zocai bãdaẽ basia. Mãbe idji druara jũma edasiada.

22

Moabitarã boro Balãba Balaã trãbida

¹ Mãbe israelerãra Moab drua jeweda bãmaa wãbãrasidaa. Mama Jordã do caita duanesidaa. Wa quĩrãrẽ ãdjirã quĩrãpe Jerico puruda basia.

²⁻⁴ Mã ewaride Zipor warra Balãda moabitarã boro basia. Mã Balãba cawasia israelerãba amorreorãda poyadapeda ãdji druara jãrĩsidaa. Idjira, jũma moabitarã sida bio ne waya duanesidaa israelerã cãbana pañ bẽrã. Mã carea moabitarãba Madiãnebema dji dromarãa jarasiada:

–Nã israelerãra cãbana pañ bẽrã dadjirã druara jũma jãrĩnia pacaba chirua jũma cobari quĩrãca.–

⁵ Mã bẽrã moabitarã boro Balãba ãcãã diabuesia Beor warra Balaã trãne. Mã Balaãra Amav druade b̃badjia Petor purude. Petor purura Euprate do icawa basia.* Balãba nãwã jarabisia: “Egiptodeba israelerãda m̃ã druade cãbana duanane zesidaa. ãdjirãba m̃ã druara abeda birasia.

* **22:5** Amav druade b̃badjia...Euprate do icawa basia. Hebreo bedede nãwã bã ba: “Petor purude b̃badjia. Mãra do icawa basia idji puru warrarã druade.”

⁶ Ādjirāra dairā cāyābara ʌʌara panʌa. Mañ bēra ādjirā biē jara ʌʌde zedua. Māwā mʌa ādjirāra poyapeda mʌ druadebemada āyā jʌrecuaisicada. Mʌa cawa ʌʌa ʌʌa bariduada bia jara ʌʌibʌʌʌ, maʌgʌra bia ʌebaria. Idjaba bariduada biē jara ʌʌibʌʌʌ, maʌgʌra biē ʌebaria.”

⁷ Moab druadebema dji dromarāra, Madiaʌnebema dji dromarā sida Balaaʌmaa wāsidaa. Paratada Balaaʌa diadi carea edesidaa israelerā biē jara ʌʌde zemārēa. Balaaʌma jūesidaa jūma Balába jarabidaa nēbʌʌʌsidaa.

⁸ Balaaʌba jarasia:

–Nama cāinada. Nubʌʌʌ mʌa bārāa jaraya Ācōrēba mʌra idu wābida wa idu wābiēda.–

Māwā jarada bēra Moab druadebema dji dromarāra mama cāisidaa.

⁹ Mañ diamasi Ācōrēra Balaaʌma odjapeda nāwā iwidiisia:

–Ĵēberārā ʌʌ dede panʌra cairāda jāwā panʌ?

¹⁰ Balaaʌba Ācōrēa panusia:

–Naʌ ēberārāra moabitarā boro Zipor warra Balába nāwā jaradamārēa diabuesia:

¹¹ “Egiptodeba ēberārāda cābana mʌ druade jūesidaa. Mʌ druara mañ ēberārāba abeda birasia. Mañ carea ādjirā biē jara ʌʌde zedua. Māwā mʌa ādjirāra poyapeda mʌ druadebemada poya āyā jʌrecuaisicada.”–

¹² Ācōrēba Balaaʌa jarasia:

–Naʌ ēberārā ume wārādua. Ādjia jara panʌ ēberārāra biē jara ʌʌrādua mʌa ādjirāra careba ʌʌ bēra.–

¹³ Nurēma Balaaʌra pirabaripeda Balába diabueda dji dromarāra nāwā jarasia:

–Bārã druadaa jêda wãnadua. Ācõrêba m̃ra bārã ume idu wãbiêa.–

¹⁴ Moab druadebema dji dromarãra jêda Balámaa wãnapeda jarasidaa:

–Balaaãra dairã ume ze quĩrãé basía.–

¹⁵ Maã carea Balába wayacusa dewararãda Balaaãmaa diabuesia. Maãgãrãra dji naãrã wã panana cãyãbara dji dromaara ðeasia idjaba cãbanaara wãsidaa. ¹⁶ Ādjirãra Balaaãma jũenapeda jarasidaa:

–Zipor warra Balába nãwã jarabisia: “Mã quĩrã djuburia b̃ra m̃maa ze ama ðarãdua. ¹⁷ M̃a b̃a paratada waið̃a diaya. Idjaba jũma b̃a jarab̃ra quĩrãca m̃a oya. Maã bẽrã m̃ quĩrã djuburia naã êberãrãra biẽ jara ðãde zedua.”–

¹⁸ Barib̃ra Balaaãba panusia:

–Balába idji de parataba idjaba oroba bira cob̃da diab̃ra sida m̃a ni cãrẽ sida oẽa m̃ Boro Ācõrêba mãwã obiẽb̃ra. ¹⁹ M̃ djuburia bārã sida idi nama cãĩnadua. Naã diamasi Ācõrêba m̃a quĩrã awara jaraisicada.–

²⁰ Maã diamasi Ācõrêra Balaaãma odjapeda nãwã jarasia:

–Naã êberãrãba b̃ jãrãde ze panã bẽrã ãdjirã ume wãdua. Barib̃ra ababe odua m̃a b̃a jarab̃ra quĩrãca.–

Balaaã Balámaa wãna

²¹ Nurẽma Balaaãra pirab̃aripeda idji burro ãrã chũmebarira jãpeda Moab druadebema dji dromarã ume wãsia. ²² Balaaã nezocarãda umé idji ume wãsidaa. Idjira burro ãrã nĩbasia. Barib̃ra idji wãb̃ra carea Ācõrêra bio quĩrũsia. Maã

bērã Ācōrē nezoca bajānebemada idji nocoḏaa wārāmārēã o ēsidra nūmesia. ²³ Djōbada necoda idji jΛwade eroḅasia. Balaaλ burroba idjira o ēsidra nūmΛda unuside o āyã wāsia. Maλ carea Balaaλba idji burrora ubadjia wayacusa oḏaa wāmārēã. ²⁴ Nocoḏaa wābΛdade uva ējūāne jūēsidaa. Dji ora maλ ējūã ēsi wābadjia. Orroza ējūāra mōgaraba auḏu jūrã ca ḅasia. Mama pēsua wābadjidaa maλ mōgaraba auḏu jūrã ca ḅΛ ēsi. Maλbe Ācōrē nezoca bajānebemara wayacusa o ēsidra nūmesia Balaaλ nocoḏaa wārāmārēã. ²⁵ Balaaλ burroba Ācōrē nezoca bajānebema unuside dji mōgaraba auḏu jūrã ca ḅΛḏaa catΛ Λra nībade wāsia. Maλba Balaaλ jūrūra catΛ ΛrratΛ edesia. Maλ carea Balaaλba idji burrora wayacusa u jidasia. ²⁶ Maλbe o pēsua wābadade Ācōrē nezoca bajānebemara ādji nocoare nūmane wāsia. Mama poya āyã wāē ḅasia. ²⁷ Mama Balaaλ burroba Ācōrē nezoca bajānebema waya unuside aḅeda egode tabesia. Maλ carea Balaaλra bio quĩrūpeḏa idji burrora bacuruba wayacusa u jidasia. ²⁸ Maλne Ācōrēba Balaaλ burrora beḏeabisia. Dji burroba iwidisia:

–¿Māa cārēḏa oḏa bērã ḅΛa mλra jāwã ḅarima ũbea usí?–

²⁹ Balaaλba panusia:

–Jāwã o ḅΛa ḅΛa mλra mĩã sē ḅΛ bērã. ¡Necoda mλ jΛwade eroḅΛbara ara nawena ḅΛra beatacasia!–

³⁰ Maλne burroba jarasia:

–Mλra ḅΛ burroa. ḅΛa mλ edaḏa ewarideba mλ ārλ nībabaria. ḅΛa bio cawa ḅΛa naλ naēna mλra ḅΛ ume jāwã nībaca basida.–

Balaaλba jarasia:

–Wārãḏa māwã ḅΛa.–

31 Maãbe Æcõrẽba idji nezoca bajãnebemara o ãsidra nũmΛda Balaaãa unubisia. Djõbada neco idji jΛwade eroβΛ sida unusia. Maãne Balaaãra chĩrãborode ßarru cobesia. 32 Æcõrẽ nezoca bajãnebemaba Balaaãa jarasia:

–¿BΛa cãrẽ cãrẽã bΛ burrorã ßarima ùbea usí? MãbΛrΛ ora jũãtrΛ eroβΛa bΛ nocodaa wãrãmãrẽã. BΛa ode wãbΛrΛra mãa quĩrĩãéa.† 33 BΛ burroba mãda ßarima ùbea unupeða mã caita zeẽ basía. Mã caita zedabara mãa bΛra beacasia baribΛrΛ bΛ burrorã zocai ßΛcasia.–

34 Balaaãba panusia:

–Mãa cadjiruada osia. Adua ßasia bΛdrΛ o ãsidra nũmΛda mã nocodaa wãrãmãrẽã. BΛmaarã mãda Balámaa wãida biẽ ßΛbΛrΛ, jẽda wãya.–

35 Æcõrẽ nezoca bajãnebemaba jarasia:

–Naã ëberãrã ume bΛra wãida ßΛa, baribΛrΛ ababe mãa jarabi ßΛdrΛ jaradua.–

Ara maãda Balaaãra Balába diabueda dji dro-marã ume wãsia.

Balába Balaaã audiabariða

36 Balába Balaaã zebΛrΛ cawaside Ar purudaa audiabariðe wãsia. Ar purura Arnoã do icawa ßΛa Moab drua daucha. 37 Balaaã jũëside Balába idjía jarasia:

–Mãa bΛ naãrã trãbisode ¿cãrẽ cãrẽã isabe zeẽ basi? ¿Mãa paratada waibΛa poya diaẽda crĩcha ßasica?–

38 Balaaãba panusia:

---

† 22:32 BΛa ode wãbΛrΛra mãa quĩrĩãéa. Hebreo bedeade maãra ebuda ßããa.

–B_Λa tr_Λbueda bē_rã m_Λra nama b_Λa. B_Λrib_Λr_Λ m_Λa bariduada jaracara b_Λa. Ababe Ācōrēba jarabi b_Λdr_Λ jaraida b_Λa.–

³⁹ Ma_Λbe Balaa_Λra Balá ume Quiriat-huzot puru_Λdaa w_Λsidaa. ⁴⁰ Mama Balába pacada, oveja sida beapeda dji dragada Ācōrēa babue diasia. Dji djarada Balaa_Λa, idji ume pan_Λ dji dromarāa bi_Λda codamārēã diasia. ⁴¹ Nurēma diapededa Balába Balaa_Λra eya Bamo-baal abada_Λe _Λtaa edesia. Mama_Λba israelerã caitaara pan_Λra unusia.

23

Balaa_Λba israelerã bia jara b_Λda

¹ Balaa_Λba Baláa jarasia:

–Nama animarã babue diabadada siete odua. Ma_Λbe paca dji umaqu_Λrãda siete idjaba oveja dji umaqu_Λrãda siete enedua Ācōrēa babue dia_Λi carea.–

² Ara ma_Λda Balába osia Balaa_Λba jarada qu_Λrãca. Animarã babue diabadaza _Λdji umérãba pacada aba idjaba ovejada aba Ācōrēa babue diasidaa.

³ Ma_Λbe Balaa_Λba jarasia:

–Nama j_Λãdua b_Λa animarã Ācōrēa babue dia b_Λma. M_Λra awuá w_Λya. Mama Ācōrēra m_Λma odjaiscada. Idjia m_Λa bedesira b_Λa jarade zeya.–

M_Λwã jarapeda Balaa_Λra eya zaque chirua ne_Λ b_Λdaa w_Λsia. ⁴ Mama Ācōrēra idjima zesia. Balaa_Λba idj_Λa jarasia:

–M_Λa animarã babue diabadara siete obisia. Ma_Λza m_Λa paca zaqueda aba idjaba ovejada aba b_Λa babue diasia.–

5 Mañne Ācōrēba Balaaña cawabisia cārēda jaraida bΛda. Cawabipeða Balaaña jarasia jēda Balámaa jarade wāmārēã. 6 Ara mañda jēda wāsia. JūēbΛrΛde Balaañba unusia Balára, jūma Moab druadebema dji dromarã sida Ācōrēa animarã babue dia panΛ caita duanΛda. 7 Mañbe Balaañra nãwã bedeasia:

Moab druadebema boro Balába mñra Arañ druadeba zebisia. Λmādau odjabariare bΛ drua eyaida bΛmaΛba mñra zebisia.

Idjia mña jarasia: “Mñ quĩrã djuburia israelerã biē jara bΛde zedua. Nañ Jacobodeba yōpedadarãra biē o bΛdua.”

8 Mãwãmĩna Ācōrēba bia jara bΛda ēberãrãda ¿mña sãwã biē jara bΛi? Ācōrēba bia o bΛda ēberãrãda ¿mña sãwã biē o bΛi?

9 Nañ eya mōgaraida bΛdeba mña israelerãra unu bΛa. Nañ eya zaquedebeba mña ādjirãra acΛ bΛa.

Jãñ purura āduba jĩga panabaria. Cawa panΛa ādjirãra dewara puru quĩrãca panΛēda.

10 Jacobodeba yōpedadarãra ĩbΛ quĩrãca zocãrã panΛ bērã ni abaΛba ādjirãra poya juachadaēa. ¿Caiba israelerãra maãrĩ poya juachai?*

Jãñ ēberãrã jipa bea beubΛdade biða bia beadia. Mñ beubΛrΛde ara ādji quĩrãca be quĩrã bΛa.

11 Balaañ mãwã bedeabΛrΛ carea Balába quĩrũbideba jarasia:

---

* **23:10** Maãrĩ poya juachai. Hebreo bedeade bΛ bΛa: “El número de la cuarta parte.”

–¿BΛa cārēda jara bΛ? Mĭa bΛra zebisia mĭ ume dji quĩrũda biē jara bΛmārēã. BaribΛrΛ bΛa ādjirāra bia jara bΛa.–

12 Balaaĭba panusia:

–Māwāra ¿Ācōrēba jarabi bΛra mĭa jaracara bΛca?–

13 Balába jarasia:

–Wāna. Dewara orroare wānia. MamaΛba bΛa israelerāra unuya jũma poya unuēmĩna. MamaΛba ādjirāra biē jara bΛdua.–

14 Ara maĭda Balába idjira Pisga eyade ĭtaa edesia Zopiĭ ējũānaa. Mama Balába wayacusa animarā babue diabadada siete osia. Maĭza paca dji umaquĩrāda aba idjaba oveja dji umaquĩrāda aba Ācōrēa babue diasia.

15 Maĭbe Balaaĭba idjía jarasia:

–Nama jĭādua bΛa animarā Ācōrēa babue dia bΛmaa. Mĭra awuá wāya Ācōrē ume bedesai carea.–

16 Mama Ācōrēra Balaaĭmaa zepeda cawabisia cārēda jaraida bΛda. Cawabipeða Balaaĭa jarasia jēda Balámaa jarade wāmārēã. 17 Ara maĭda Balaaĭra jēda wāsia. JũebΛrΛde unusia Balára jũma Moab druadebema dji dromarā sida Ācōrēa animarā babue dia panΛ caita duanΛda. Balába idjía iwidisia:

–¿Ācōrēba cārēda jarasi?–

18 Maĭne Balaaĭra nāwā bedeiasia:

Zipor warra Balá, mĭa jara bΛra bio quĩrācuita ũrĩdua.

19 Ācōrēra ēberā quĩrāca bΛēa. Idjira sewa ocaa. Idjía jarađada quĩrā awara ocaa.

Idjia jarabΛΛara obaria. Idjia wārāneba jaradara obaria.

20 Idjia mĀa jarasia israelerā bia jara bΛmārēā. Bia jara bΛduada ada bērā mĀa quīrā awara jaracara bΛa.

21 Ācōrēba Jacobodeba yōpedadara idu bia mīgabiēa. Idjia israelerāra idu sopuabiēa.† Ācōrēra ādjirā ume bΛa. Maļ bērā bΛsriēa jara panΛa idjira ādjirā boroda.

22 Ācōrēba ādjirāra Egiptodeba ēdrΛ enesia. Idjideba ādjirāra bio ΛbΛa beaa, paca mēā wariēa quīrāca.

23 Ni abaΛba Jacobodeba yōpedadara poya ne āi odaēa. Ni abaΛba israelerāra poya biē bΛdaēa.

Ēberārāba nāwā jaradia: “AcΛdua sāwā Ācōrēba israelerāra bio careba bΛda.”

24 Israelerāra imama quīrāca panΛa. Jarra bΛde imamara ģnāūcaa, ātebΛrΛ ne beapeda jūma cobaria. Dji oa siēa jūma senebaria.

Ara maļ quīrāca israelerāra ģnāūnaēa aba naļ druadebema ēberārā jūma poyabΛdadaa.

25 Balaaļ māwā beēabΛrΛ carea Balāba quīrūbideba nāwā jarasia:

–jBΛa naļ ēberārāda poya biē jara bΛēbΛrΛ chupeadua! jĀdjirāra waa bia jara bΛrādua!

26 Maļne Balaaļba panusia:

---

† 23:21 Ācōrēba Jacobodeba yōpedadara idu bia mīgabiēa. Idjia israelerāra idu sopuabiēa. Maļ beēara idjaba nāwā traducida bΛa: “Ācōrēba unuē bΛa Jacobodeba yōpedadarāba cadjirua obadada. Unuē bΛa israelerāba āi obadada.”

–¿M̃xa ababe Ācōrēba jarabidadr̃ jaraida b̃lada asiēca?

²⁷ Mãbe Balába idjía jarasia:

–Wãna. M̃xa b̃lara dewara orroare edeya. Āibērã mamab̃lara Ācōrēba b̃la israelerãra idu biē jarabiscada.–

²⁸ Ara mãda Balába idjira Peor eya borodaa edesia. Mamãba ējũã põãsa ewaraga b̃lara jũma unubaria. ²⁹ Mama Balaãba jarasia:

–Nama animarã babue diabadada siete odua. Paca dji umaquĩrãda siete idjaba oveja dji umaquĩrãda siete enedua Ācōrēa babue diadi carea.–

³⁰ Ara mãda Balába osia Balaãba jarada quĩrãca. Mãbe animarã babue diabadaza pacada aba idjaba ovejada aba Ācōrēa babue diasia.

24

¹ Barib̃lara Balaãba cawasia idjia israelerã bia jara b̃lara Ācōrēba bia unu b̃lada. Mãl b̃erã idjia naãrã o bada quĩrãca ãyã wãé basía Ācōrēba cãrēda jarabi cawaya. Āteb̃lara ējũã põãsa ewaraga b̃ladaa ac̃l nũmesia. ² Mãlne unusia Israeldeba yõpedada doce puruda duañda. Ādjirã ac̃l nũm̃ane Ācōrē Jauredeba besia. ³ Mãlne nãwã bedeasia:

M̃lra Beor warra Balaãa. M̃la ēsã unu b̃la. M̃lra nãwã bedeã b̃la.

⁴ M̃la ũrĩ b̃la Ācōrēba jara b̃lada. M̃la ēsã unu b̃la Ācōrē jũma poya b̃ba unubi b̃lada.

Idji quĩrãpita chĩrãborode cob̃de m̃l dauba ēsã unu b̃la.

5 Israelerã, bãrã wua dera bio biya queðeaa. Jacobodeba yõpeðadarã, bãrã purura bio biya quirua.

6 Israel purura waið_{ΛΛ} ð_{ΛΛ} do zaque drasoa ð_Λ quĩrãca.* Bio wari ð_{ΛΛ} néu do icawa u tab_Λ quĩrãca.

Bio biya ð_{ΛΛ} áloe bacuru Æcõrẽba uða quĩrãca idjaba ogo do icawa nũmea quĩrãca.

7 Ædjirãneba yõð_Λdarãba baidoda aduba eropania. Ædji zocodeba baidoda wewezoaya.

Ædji boroba amalecitarã boro Agáda poyaya. Ædji boroba puruda zocãrã idji j_Λwaeda erobaya.

8 Æcõrẽba israelerãra Egiptodeba ãdr_Λ enesia. Idjideba Ædjirãra bio _Λð_{ΛΛ} beaa, paca mẽã warida quĩrãca.

Ædji dji quĩrãra jũma poyadia imamaba animarã beapeda dji ð_Λw_Λr_Λra ð_Λagapeda jũma cobari quĩrãca. Ædji dji quĩrãra chaba dr_Λ quenania.

9 Imamara egode chũmepeda ãnãũbaria. ¿Caiba idjira mã sãi?

Ara mã quĩrãca Israel puruba ãberãrãra poyapeda ãnãũya, dewararãba wayadi bãrã.

Jũma israelerã bia jara pan_Λ ãberãrãra Æcõrẽba carebaya.† Barib_Λr_Λ jũma Ædji biẽ jara pan_Λra Æcõrẽba biẽ ð_Λya.

---

* **24:6** Israel purura waið_{ΛΛ} ðaya do zaque drasoa ð_Λ quĩrãca. Mã bedeara idjaba nãwã jaraida ð_{ΛΛ}: “Israel purura waið_{ΛΛ} ðaya uruta ãjũã waið_{ΛΛ} ãsa tababari quĩrãca.” † **24:9** Genesi 12:3.

10 Balaañ mãwã bedebabara carea Balára idji ume bio quĩrũsia. Quĩrũbideba jawa tawepeda jarasia:

–¡Mãa bara zebisia mã dji quĩrũra biẽ jara bamãrẽã! ¡Mãwãmĩna barima ũbea ãdjirãra bia jara basia! 11 ¡Badji druadaa jẽda wãdua! ãcõrẽba bala israelerãra idu biẽ jarabiẽ bẽrã parata waibaa diayada adara mã diaẽa.

12-13 Balaañba panusia:

–Baa mãmaa diabueda eberãrã mã ebuda nãwã jarasia: “Balába idji de parataba idjaba oroba bira cobada diabara sida mã ni cãrẽ sida oẽa ãcõrẽba mãwã obiẽbala.” Ababe ãcõrẽba jarabi badra jaraida bada asia. 14 Mã druadaa jẽda wãya. Baribara wã naẽna mã jaraya israelerãba jĩrũarebema ewaride ba purura sãwã odida.–

15 Ara mãda Balaañra nãwã bedeasia:

Mãra Beor warra Balaaña. Mã ãsã unu ba. Mãra nãwã bedea ba.

16 ãcõrẽba jara bara mã ũrĩ ba. ãcõrẽ dji Dromaara ba necawaada mã eroba.

ãcõrẽ jũma poya o baba unubi bara mã ãsã unu ba. Idji quĩrãpita chĩrãborode cobede mã dauba ãsã unu ba.

17 Jĩrũarebema ewaride cãrẽda sãwãida mã ãsã unu ba. Mã unu bara ara nawenabemaẽa.

Jacobodeba dji dromada zeya chĩdau ebuda odjabari quĩrãca. Israeldeba dji boroda zeya.

Mañba moabitarã borora jũma berradagaya. Sẽdeba yõpedadarã sida jũma quenaya.

18 Idji dji quĩrũ Edoñnebemarãda poyaya. ãdji drua Seir abadara idji jawaeda erobaya. Mãne Israel purura balara wariya.

- 19 Jacobodeba yōna dji dromaba nañ Ar purude panenara jūma quenaya.†
- 20 Māwā bedeadacarea Balaañba Amale purura ěsā unupeda nāwā bedeasia:
Amale purura dji dromaara ʙʌʌ. Baribʌʀʌ ewari aba nēbaya.
- 21 Māwā bedeadacarea Balaañba quenitarāda ěsā unupeda nāwā bedeasia:§
Quenitarā, bārā dera bio o eropanʌʌ nejōbʌʌ idji de mōgara eya ʌʀʌ ʙʌde o erobʌ quĩrāca.
- 22 Māwāmīna bārāra nēbadia asiriarāba jūma āyā jida edebʌdade.
- 23 Mañ awara Balaañra nāwā bedeasia:
Ay, ¿caida zocai bei Ācōrēba jūma nāwā obʌʀʌde?*
- 24 Chipredeba barcoda zedia. Mañ barcode zebʌdaba Asiria druara, Hebere ēberārā sida jūma poyadia.
Baribʌʀʌ jĩrũare mañ barcode zepedada sida nēbadia.
- 25 Māwā jarađacarea Balaañra idji druadaa jēda wāsia. Balá sida idji ode jēda wāsia.

25

Madianitarāba israelerā cadjirua obida

1 Israelerā Sitiñne duanasidade ʌʀʀʌʀʌ umaquĩrārāba moabitarā wērārā ume cadjiruada o duanesidaa. 2 Mañ wērārāba dji umaquĩrārā edobadjidaa moabitarāba ādji ācōrēa animarā babue diabʌdade. Mañne umaquĩrārā ne

† 24:19 Nañ Ar purude panenara. Hebreo bedeade ababe jara ʙʌʌ “purude panenara.” § 24:21 Quenitarānebemada Juece 4:11de ʙʌʌ.
* 24:23 Hebreo bedeade mañ versículora ebuda ʙʌʌa.

codapeda mañ ãcõrẽ quĩrãpita chĩrãborode copanenapeda bia bedeabadjidaa. ³ Mãwã israelerãba moabitarã ãcõrẽ Baal-peor abadada ëpẽ panesidaa. Mañ carea Ñcõrẽra israelerã ume bio quĩrũpeda quinibib_{ΛΓΛ} basía. ⁴ Mañne Ñcõrẽba Moisea jarasia:

–Jũma Baal-peor ëpẽ pan_Λ dji bororãda jidadapeda beadadua. Mñ quĩrãpita ãsa ãdjirãra bacuru cũmiane λ_{ΤΛ} su jira _{ΒΛ}dadua jũmarãba ac_Λdamãrẽã. Mãwã_{ΒΛΓΛ} mñ quĩrũbira bãrã israelerã ume _{ΒΛ}da tumaya.–

⁵ Ara mañda Moiseba israelerã bororãa jarasia:

–Bãrã j_Λwaeda _Βearã dji Baal-peor ëpẽ _Βeadã jũma beadadua.–

⁶ Mañne Moiserã puru sida Ñcõrẽ wua dede eda wãbada caita sopuaba jĩã duanasidaa. Moiseba ac_Λ _{ΒΛ}de, puruba ac_Λ _{ΒΛ}de bida Israeldebema abã_Λba madianita wẽrãda diguidaa edesia.* ⁷ Mañ unuside Eleaza warra Pinéra israelerã ãbaa dji j_Λre pan_Λma_Λba idji mĩãsu edade wãsia. (Pinéra sacerdote Aaro_λ wiuzaque basía.) ⁸ Idji mĩãsurã edapeda dji ëberã caidũ wãsia. Mañ ëberã wua dede eda wãpeda dji umaquĩrãra dji wẽrã ume ãbaa bide su beasia. Mãwã beadã bẽrã israelerã quini nũmanara waa quininaẽ basía. ⁹ Mãwã_{ΒΛΓΛ}bara 24,000 ëberãrãra quininoasidaa.

¹⁰ Mañbe Ñcõrẽba Moisea jarasia:

¹¹ –Mñã quĩrã ã_Λã israelerãba ababe m_Λdr_Λ ëpẽnida. Mañ carea Baal-peor ëpẽsidade mñ quĩrũbideba ãdjirãra jũma quinibi basía. Barib_{ΛΓΛ}

* **25:6** Diguidaa. Hebreo bedeade _{ΒΛ} _{ΒΛ}ã: “Idji djabarãmaa.”

Eleaza warra Pinéba mǎ quĩrũbira tumabisia. Idjia odađeba unubisia idjia biđa quĩrĩã ðada ěberãrãba ababe mǎdrǎ ěpĕnida. Idjia oda carea mǎa is-raelerãra jũma quinibiĕ basía. (Pinéra sacerdote Aaroǎ wiuzaque basía.) ¹² Pinéa jaradua idjia oda carea mǎra idji ume beđea ðabdrǎda idji ume necai ðai carea. ¹³ Mǎa beđea ðabdrǎba jara ðaa idjira, idjideba yõbdarã sida idiba łtaa mǎ sacerdoterãda beđida. Mǎwã obdrǎa idjia quĩrĩã ða bĕrã ěberãrãba ababe mǎdrǎ ěpĕnida. Mǎ igara ðada beđa bĕrã israelerãba cadjirua opeđara mǎa quĩrãdoabisia.–

¹⁴ Ęberã madianita wĕrã ume ābaa beđara Zimri abadjidaa. Idjira Salu warra basía. Simeoǎneba yõna puruđebema dji droma basía. ¹⁵ Dji madianita wĕrã trǎra Cozbi abadjidaa. Idjira Zu cau basía. Zura Madiaǎnebema dji droma basía.

¹⁶ Maǎbe Ācõrĕba Moisea jarasia:

¹⁷ –Madianitarãda quenane wǎnadia. ¹⁸ Mǎwã odađua ādjirãba bǎrãra quinibisida bĕrã. Cũrũga panneba bǎrãa ādji ācõrĕ Baal-peor abadada ěpĕbisidaa mǎa bǎrãra quinibimãrĕã. Cozbiba oda carea biđa mǎa bǎrãra quinibidrǎ basía. Baal-peor ěpĕ pan carea bǎrã quinibida baside Pinéba maǎ wĕrãra beasia.– (Cozbira Madiaǎnebema dji droma cau basía.)

27

Zelopeha querasi caurãba beđea djuburia-pedada

1 Wērārāda juesuma panasidaa: Maala, Noa, Hogla, Milca idjaba Tirsa. Ādji zeza querasira Zelopeha basía. Idjira Jose warra Manasedeba yōna basía. Heper warra basía idjaba Gala wiuzaque basía. Galara Maqui warra basía. Maquira Manase warra basía. 2 Ewari aba Zelopeha querasi caurāra Ācōrē wua dede eða wābadamaa wāsidaa. Mama Moise quīrāpita, sacerdote Eleaza quīrāpita, puru quīrāpita bida nūpanenapeda nāwā jarasidaa:

3 –Dai zezara ējūā pōāsa ewaraga bΛde jaidasia. Coreba, idjiare bea bida Ācōrē igarasidade dai zezara beuē basía, ātebΛrΛ idjia cadjirua oda carea jaidasia. Idjira umaquīrā warra neē basia. 4 Daimaarā biē bΛa mañ carea dai, idjideba yōbΛdarāba ējūāda edadaēda.* Dai zeza djabarāba edabΛda ējūānebemada dairāa bida diadadua.–

5 Ādjia bedea djuburia panΛra Moiseba Ācōrēa jarasia. 6 Mañne Ācōrēba panusia:

7 –Zelopeha caurāba aride jara panΛa. Ādji zeza djabarāba edabΛda ējūānebemada diadadua ādjideba yōbΛdarāba erobeadamārēā. 8 Israelerāa nāwā jaradua: “AbΛda umaquīrā warra neē jaidaibΛrΛ, idji ējūāra dji caua diadadua. 9 BaribΛrΛ idjia cau sida neē bΛbΛrΛ, ējūāra idji djabarāa diadadua. 10 Djabarā sida neē bΛbΛrΛ, ējūāra idji zeza djabarāa diadadua. 11 Idji zeza bida djabarāda neē bΛbΛrΛ, idji ēberārānebema dji caitaara bΛa diadadua mañgΛde bamārēā.”

* 27:4 Biē bΛa dai, idjideba yōbΛdarāba ējūāda edadaēda. Hebreo bedeadē nāwā bΛ bΛa: “Biē bΛa idji trΛda nēbaida idji ēberārānebemada.”

Israelerāba maļ leyra ēpēnida panla mļa bļa jara bΛ quĩrāca.–

Moise cacuabari Josue bei jarada

¹² Maļbe Ācōrēba Moisea jarasia:

–Abariļ eyade ļtaa wādua. MamaΛba mļa israelerāa diai druara aΛdua. ¹³ Maļ drua ununacarea bΛra jaidaya bΛ djaba Aaroļ jaidada quĩrāca.† ¹⁴ Māwā jaidaya bārāba Ziļ ējūā pōāsa ewaraga bΛde mļa jaradara ļjā ođāē basi bērā. Mama israelerāba quĩrūbideba baido iwidisidade bārāba ādjirāa mļra wārāda Ācōrēda cawabidaē basía.–

(Maļra māwāsia Ziļ ējūā pōāsa ewaraga bΛde Cadé abadama. Mama Ācōrēba mōgaradeba baido weabidama trļ bΛsidaa “Meribá.”)‡

¹⁵ Moiseba jarasia:

¹⁶ –Mļ Boro Ācōrē, bΛdeba jūmarāda zocai beaa. Maļ bērā mļ cacuabari aba bΛdua naļ puru boro bamārēā. ¹⁷ Maļ ēberāra puru na nĩbaida bΛa bia pe enibai carea. Māwā bΛ purura oveja dji wagabari neē bΛ quĩrāca baēa.

¹⁸⁻¹⁹ Ācōrēba jarasia:

–Māēteara israelerā boro bamārēā Nuļ warra Josueda bΛdua. Idjia mļ Jaureda erobΛa.§ Idjira sacerdote Eleaza quĩrāpita, puru quĩrāpita bida ededua. Mama bΛ jΛwara idji boro ārļ bΛdua aΛbi carea idjira ādji boroda bΛbΛrΛda. ²⁰ Idjira bΛdua berara ne jūmane bΛa o bađa

† **27:13** Numero 20:22-29. ‡ **27:14** Exodo 20:1-13. § **27:18-19** Mļ Jaureda erobΛa. Hebreo bedeade jara bΛa idjira jaure bara bΛda. ΛcΛrΛmaarā maļba nāwā jara bΛa: “Ēberārāra bio biya pe eniba cawa bΛa.”

quĩrãca poya o ðamãrẽã. Mãwã Israel puruba jũma idjia jarabΛΓΛRA ĩjã o panania. ²¹ Israelerã boro ðedacarea Josuera sacerdote Eleazamaa wãida ðΛa m̃a quĩrĩã ðΛra cawai carea. M̃ quĩrãpita ðΛde Eleazaba Uriã abadaðeba m̃a quĩrĩã ðΛra cawaya.* Maãbe idjia jarabΛΓΛRA Josueba, israelerã ðida jũma ĩjã o pananida panΛ.†

²² Ara maãda Moiseba osia ãcõrẽba jaraða quĩrãca. Josuera edesia sacerdote Eleaza quĩrãpita, puru quĩrãpita ðida. ²³ Mama idji Λwara Josue boro ãrã ðΛsia acΛbi carea Josuera ãdjirã boroda ðΛbΛΓΛda ãcõrẽba jaraða quĩrãca.

32

Rubeãneba yõpedadaba Gadeba yõpedada ðida ějũã edapedada

¹ Rubeãneba yõpedadaba, Gadeba yõpedada ðida pacada, oveja sida zocãrã eropanasidaa. ãdjirãba cawasidaa Jazer ějũãra Gala ějũã sida animarã daupẽni carea bia ðada. ² Maã bẽrã Moisemaa, sacerdote Eleazamaa, israelerã dji dromarãmaa ðida wãnapeda nãwã jarasidaa:

³⁻⁴–ãcõrẽba dadjirãa naã puru ðeda poyabisia: Atarot, Diboã, Jazer, Nimra, Hesboã, Eleale, Sebaã, Nebo, Beoã sida. Maã ějũãra bio bia ða animarã daupẽni carea. Dairãba animarãda zocãrã eropanΛ. ⁵ Maã bẽrã dai quĩrã djuburia maã

* **27:21** Uriã. Exodo 28:29-30. † **27:21** Josueba, israelerã ðida jũma ĩjã o pananida panΛ. Hebreo ðedeade jara ðΛa: “Josuera, israelerã sida nocoðaa wãnia idjaba jarabΛΓΛde jẽda zedã.”

ějũãra dairãa diađadua. Dairãra Jordaã do wa quĩrãrã wãbirãnadua.–

⁶ Barib Δ Γ Δ Moiseba panusia:

–Mãwãra dewararã nocodaa djõne wãb Δ dade ĵbãrãra nama panenica? ⁷ Bãrãda nama panesidara ĵdewararã sida ãcõrẽba diađa ějũãnaa wãna ama panenaẽca? ⁸ ĵAra maã quĩrãca bãrã drõã naẽnabemarãba osidaẽca mãa ãdjirã Cadẽbarneadeba Canaaã drua ac Δ de diabueside? ⁹ Jũma maã drua p Δ Γ Γ Δ ac Δ dapeda Escol jewedade jũene wãsidaa. Barib Δ Γ Δ jẽda zedapeda ějũãra biẽ tab Δ ada asidaa, purura ãcõrẽba dia b Δ ějũãnaa wãrãnamãrẽã.* ¹⁰⁻¹¹ Maã carea ãcõrẽra ãdjirã ume bio quĩrũsia. Maã ewaride idjia wãrãneba jarasia jũma Egiptodeba ědr Δ pedadarã veinte poa ãtaa beaba sodeba ĩjãnaẽ bẽrã, idjia Abrahaã, Isaa, Jacoboa bida diai jarađa ějũãra ununaẽda. ¹² Ababe Jepone warra Caleb Δ Γ Δ idjaba Nuã warra Josue bida sodeba ĩjã pan Δ bẽrã maã ějũãra ununiana asia. (Jeponera cenezeo basía.) ¹³ Maã ewaride ãcõrẽra dadji israelerã ume bio quĩrũna bẽrã, ějũã põãsa ewaraga b Δ de cuarenta poa p Δ Γ Γ Δ abisia jũma maã ěberãrã ãcõrẽ quĩrãpita biẽ opedada beub Δ damisa.† ¹⁴ ĵIdi bida bãrã zezarãba cadjirua opedada quĩrãca o quĩrã pan Δ ca? ĵBãrã dji cadjirua obadarãba wetara ãcõrẽra dadji israelerã ume quĩrũbidia! ¹⁵ Bãrãba ãcõrẽda igara pananib Δ Γ Δ , idjia dadjirãra wađibida naã ějũã põãsa ewaraga b Δ de p Δ Γ Γ Δ abiya. Mãwã bãrãra

* **32:9** Numero 13:17-33. † **32:13** Numero 14:26-35.

bedeade panania jūma dadjirā biē panebada carea.–

¹⁶ Dji ējūā iwidi panara Moisemaa caitaara wānapeda jarasidaa:

–Dai boro, nama puru beada o quīrā panā dai wērārā itea, dai warrarā itea bida. Idjaba corra beada o quīrā panā dai animarā itea.

¹⁷⁻¹⁸ Maḷbe dairāra djōne wāni carea panania. Bārā djōne wābdade dairāra bārā na nībadia idjaba djōnia aba jūmarāba ējūā edabadaa. Māwā djō panane dairāra jēda dai ēberārāmaa zedaēa. Baribara dai wērārāra, dai warrarā sida nama puru mōgaraba auḍu jūrā ca beade duanania naḷ druadebemarāba bearānamārēā. ¹⁹ Dairāra djōne wābdamina Jordaḷ do quīrārēbema ējūāra edadaēa bārā quīrāca, ātebara dairāba edabada ējūāra nama baya Jordaḷ doḍeba āmādaud odjabariare.–

²⁰⁻²² Moiseba ādjirāa jarasia:

–Bārāba wārāda māwā odibara naḷ ējūāra edadia. Baribara Ācōrēba jara ḅa quīrāca djōni carea pananida panā. Jūma bārā dji mēsrā beada Jordaḷ do wa quīrārē wānapeda djōnida panā aba Ācōrēba dji quīrūrā āyā jaretabaraa. Jūma maḷ drua Ācōrē jawaeda bedacareabara bārāra namaa jēda zedida panā. Ācōrēba bārāra waabemarā itea obi bāra jūma osidara Ācōrēba jara ḅa quīrāca naḷ ējūāra bārāne baya.

²³ Baribara māwā odaēbara bio cawadua Ācōrē quīrāpita cadjiruade pananida. Maḷ cadjirua carea Ācōrēba bārāra wārāda cawa oya.

²⁴ Bārā ēberārā itea puru beada naḷ druade

ocuaɗadua. Idjaba bārã animarã itea corra beada nañ druade ocuaɗadua. Baribɔɾɔ wārãda djõni carea pananadua bārãba jara panɔ quĩrãca.–

²⁵ Mañbe Gadeba yõpedaɗaba, Rubeñneba yõpedaɗa bida panusidaa:

–Dai boro, dairãba jũma odia bɔa jara bɔa quĩrãca. ²⁶ Nañ Gala druade bea purude dai wērārãra, dai warrarãra, dai animarã sida beedia.

²⁷ Baribɔɾɔ dairãra djõne wãni carea panɔa. ãcõrẽba jarabɔɾɔde dairãra Jordañ do wa quĩrãrẽ djõne wãnia bɔa jara bɔa quĩrãca.–

²⁸ Mañbe Moiseba sacerdote Eleazaa, Nuñ warra Josuéa, jũma Israeldeba yõpedaɗa puru bororãa bida nãwã jarasia:

²⁹ –Dadji israelerã Jordañ do wa quĩrãrẽ djõne wãbɔdade Gadeba yõpedaɗara, Rubeñneba yõpedaɗa sida ãcõrẽba jara bɔa quĩrãca wãnibɔɾɔ, mañ drua poyapedaɗacarea bārãba ãdjirãa nañ Gala druara diaɗadua ãdjirãne bamãrẽã.

³⁰ Baribɔɾɔ bārã ume Jordañ do wa quĩrãrẽ djõne wãnaẽbɔɾɔ, ãdjirãba ãjũãda Canaañ druade edaɗida panɔa bārã quĩrãca.–

³¹ Gadeba yõpedaɗarãba, Rubeñneba yõpedaɗarã bida jarasidaa:

–Dai boro, dairãba jũma odia ãcõrẽba jara bɔa quĩrãca. ³² Dairãra Jordañ do wa quĩrãrẽ Canaañ druadaa djõne wãnia ãcõrẽba jara bɔa quĩrãca. Baribɔɾɔ dairãba edabɔda ãjũãra Jordañ do na-maarecare baya.–

³³ Mañbe Moiseba Gadeba yõpedaɗarãa, Rubeñneba yõpedaɗarãa, idjaba ãcɔɾɔ Jose warra Manasedeba yõpedaɗarãa bida amorreorã boro

Sehoĩba erobađa druara, Basaĩnebema boro Ogba erobađa druasida diasia. Jũma maĩ druara, puru bea sida ađjirĩa diasia.

³⁴ Maĩ druade Gadeba yõpedadarĩaba naĩ puru beada wayacusa osidaa: Diboĩ, Atarot, Aroer, ³⁵ Atarot-sopaĩ, Jazer, Jogbeha, ³⁶ Bet-nimra idjaba Bet-Araĩ. Jũma maĩ puru beara mõgaraba audu jũrĩa casidaa. Idjaba corra beada ađjirĩa animarĩa itea osidaa.

³⁷ Rubeĩneba yõpedadarĩaba naĩ puru beada wayacusa osidaa: Hesboĩ, Eleale, Quiriataim, ³⁸ Nebo, Baal-meoĩ, Sibmã sida. Maĩ puru beara trã awara b̃asidaa.

³⁹ Manase warra Maquideba yõpedadarĩada Gala druadaa wãnapeda amorreorĩa mama beara poyadapeda aỹã jaretasidaa. ⁴⁰ Moiseba ađjirĩa maĩ druara diada bẽrĩa mama panesidaa. ⁴¹ Manasedeba yõna Jaír sida wãpeda ãcãrã puru zaquerĩada poyasia. Maĩ puru beara idjia trã b̃asia Havot-Jaír. ⁴² Ara maĩ quĩrĩaca Nobã abadada wãpeda puru zaquerĩa Kenat druade beara poyasia. Mama idjia trã b̃asia Nobã.

Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e